30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1994. ՇԱԲԱԹ # 230 (733)

Azg

Azg
armenian daily

Դեկտեմբերի 1-ին ռուսական զորքեր Չեչնիայո՞ւմ: Օդային հարձակում Գրոզնու վրա

ՄՈՍԿՎԱ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՄԱՆԱՐԻՄԱՍ-ՊՐԵՍ, BBC. Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինն այսօր հրամայեց հրաձգանագիր, որի համաձայնությամբ Չեչնիայի հակամարտ կողմերին 48 ժամ է տրվում ռազմական գործողությունների դադարեցման, զինված կազմավորումների ցրման և գերիների ազատման համար: Հակառակ դեղրում Մոսկվան մտադիր է հանրաքվեությունում մտցնել արտակարգ դրության ռեժիմ և ոստիության բոլոր ուժերն օգտագործել Չեչնիայում սահմանադրական շրջանակությունը և կարգուկանոնը վերականգնելու համար: Ռուսաստանի ոստիկանության նախարարության մամլո ծառայությունում հրաժարվեցին մեկնաբանել այդ վերաբերությունը, ասելով, որ զինվորականների համար դեռևս դարձ չէ իրենց դերը Չեչնիայի հակամարտության կարգավորման մեջ: Երեկոյան BBC ռադիոկայանի միջազգային բաժնից հաղորդվեց, որ Գրոզնի քաղաքը գերեկ ենթարկվել է օդային հարձակման: Առայժմ հայտնի չէ օդուժի դասակազմությունը:

ՇՐՋԱՆ

Ադրբեջանը կալանեց Վրաստանի ռուսական զորքերին վառելիք տանող շարժակազմը

ԹԲԻԼԻՍԻ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Ադրբեջանի իշխանությունները արդեն մի քանի օր է, ինչ չեն թույլատրում, որ Վրաստան մեկնի Անդրկովկասում ռուսական զորքերի համար վառելիք տանող երկաթուղային շարժակազմը: Այդ մասին հայտնի դարձավ այդ զորքերի շտաբի լավատեղյակ աղբյուրներից:

Հաղորդվում է, որ այդ վառելիքը ոչեմ է այն ինքնաթիռներին, որոնք ռուսաստանցի զինծառայողներին և նրանց ընտանիքների անդամներին բերում են դարեն և առաջին անհրաժեշտության առարկաներ: Ավելի վաղ Անդրկովկասում ռուսական զորքերի հրամանատարությունը և Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը համաձայնության էին եկել նման շարժակազմերի անարգել երթևեկության շուրջը: Մինչդեռ հավաստի աղբյուրների ոնդման համաձայն, շարժակազմն Ադրբեջանի տարածքում է դահիվում այդ հանրապետության հատուկ ծառայությունների ցուցումով, որոնք անհիմն կերպով գտնում են, թե այդ վառելիքն առգրավելու է Հայաստան:

Թուրքական բանակը գործի է դնում ավիացիան և ծանր հրետանին

Չնայած վաղ սկսված խստաշունչ գարնանային և ձյան տեղումներին, թուրքական կոմանդոսների ստորաբաժանումները, ինչպես հայտնի է դարձել ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին, սկսել են տեղանքի «սանրումը» արգելված Բդաշական բանվորական կուսակցության գրոհայինների հենակետային բազաներից մեկի Թունջելի գավառում:

Թուրքիայի ռազմական հրամանատարության ներկայացուցչի հաղորդումների համաձայն, անցած օրը Թունջելիում սպանվել է 16 «ահաբեկիչ», ինչպես ամփոփագրերում անվանվում են քուրդ գրոհայինները: Սպասվածներից մեկը գերի է վերցվել վիրավոր վիճակում: Թուրքական զինծառայողների շրջանում զոհերի մասին ոչինչ չի հաղորդվում:

Թուրքիայի առեւելքում այս տարի մարտական գործողություններն ասանձնապես կատաղի են: Երկու կողմերն էլ կենդանի ուժի բավականին զգալի կորուստներ են կրում: Թուրքական ՆԳ նախարար Նահիտի Խոսերով, այս տարի թուրքական զորքերը ինչ գնով էլ լինի «կկոտրեն ահաբեկիչների մեջքը...»: «Բդաշական չհայ տարաված պատերազմի» անցած տասը տարվա ընթացքում դրա բոցերում զոհվել է համարյա 15 հազար մարդ:

Մյուս կողմից, Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը մերժել է PKK-ի նախագահ Աբդուլլա Օջալանի առաջարկը զինադադարի մասին, ասելով, որ Թուրքիան կշարունակի պայքար մղել քուրդ ապստամբների դեմ առանց երկխոսություն հաստատելու «ահաբեկիչների» հետ:

ՕՐՎԱ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Գազամատակարարումը անորոշ վիճակում

Վրաստանում Հայաստանի դեսպանությունը հերքում է, թե վրացիները էներգիա են վաճառում Հայաստանին

Շեւարդնաձեն մտադիր է օգնություն խնդրել Ելցինից

Այն ոնդումները, թե «Վրացէներգո» վարչությունը էլեկտրաէներգիայի մի մասը վաճառում է Հայաստանին, իրականությանը չեն համապատասխանում: Այդ մասին ասվում է նոյեմբերի 28-ի երեկոյան Վրաստանում Հայաստանի դեսպանության հայտարարության մեջ:

Հայտարարությունն արվեց նոյեմբերի 24-ին Վրաստանի խորհրդարանում վերստգիչ դրության նախագահ Ռենատ Շավլիավիոն երդիրի առնչությամբ, որ հայտարարել էր, թե «Վրացէներգոն» էլեկտրաէներգիա է վաճառում Հայաստանին:

Իրական փաստերի վրա չհիմնված նմանօրինակ ոնդումները չեն կարող ազդել երկու դեսպանությունների ավանդական բարեդրացիական հարաբերությունների վրա, նշվում է փաստաթղթում:

Իր հերթին, Վրաստանի էներգետիկայում ստեղծվել է ծանր իրավիճակ, երկուշաբթի օրը ազգային ռադիոյին տված հարցազրույցում հայտարարեց Էդուարդ Շեւարդնաձեն: Ըստ այսօր «Վրացգազը» մարել է բյուջեի իր դեսպանի 14 տոկոսը: Նման վիճակ է տիրում նաեւ «Վրացէներգոյում», նշեց նա: Անդրադառնալով էներգետիկ ճգնաժամից դուրս գալու ուղիներին, դեսպանության դեկավարը հայտնեց, որ բանակցություններ են սկսվել Ռուսաստանից գազի առաքումների շուրջը: Մոտ ժամանակներս հանդարտասխան նամակ կուղարկվի Բորիս Ելցինին:

Մյուս կողմից, նոյեմբերի 29-ին ՀՀ նախագահ Լեոն Տեր-Պետրոսյանը հեռախոսազրույցներ է ունեցել Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւի, Թուրքմենստանի նախագահ Սաֆարմուրատ Նիյազովի, Վրաստանի դեսպանության դեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեի հետ: Հեռախոսազրույցների ընթացքում քննարկվել են գազի մատակարարման վերականգնման հետ կապված հարցեր: Ինչպես հայտնի է դարձել հավատի աղբյուրներից, գազամատակարարման հարցը առայժմ անորոշ վիճակում է:

Ցնցած Հայաստանը դաշտանոցներ չի հրաժարվել թուրքմենական գազից, այնուամենայնիվ արդեն մոտ 20 օր դադարեցված գազի հոսքը հանրապետություն չի վերսկսված, եւ, կարծես իշխանություններն էլ այդ առումով առանձնակի շտապողականություն չեն ցուցաբերում, այն դեպքում, երբ բնակչությանը հասկացված է օրական ստացվող կամ չստացվող մեկ ժամային հոսքի, ընդհանրապես կանգնած է աղբյուրաբերությունը: Այս օրերին կառավարությունը կարծես զբաղված է հիմնականում ՄՎՀ-ի կողմից Հայաստանին հատկացվելիք գումարների, հացի ու էլեկտրաէներգիայի բանկացումների, ինչպես նաեւ դրանց հետ կապված բնակչությանը տվող հավաստիացումներով: Իսկ գազի անհրաժեշտությունը, որ այսօր տեղացած առաջ ձյան և սառնամանիքի լիսկաստ իշխանության ոլորտներում առավել զգալի է, մղվել է հետին պլան: Համաձայն ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայությունից ստացված տեղեկատվության, իրենց նույնիսկ հայտնի չէ՝ արդյոք ներկայումս շարունակվո՞ւմ են գազի հոսքի վերականգնման վերաբերյալ բանակցությունները, թե ոչ: Այստեղ խնդիրն, ըստ նրանց, հետեւանք է առավելապես թուրքմեն ազգերկրական հակասությունների:

Ըստ Մնարի, Արմենպրեսի
Փաստ լրատվի

ԱՆԿԱՐԱ

Թուրքիայի արտգործնախարարը հրաժարական տվեց

Չիլլերի հետ անվերջանալիորեն շարունակվող տարաձայնությունները

Մյուրաթ Սոյսալի դիվանագիտական կարիերան ավարտվեց էլ կարճատև եղավ: Ինչպես հաղորդեց թուրքական հեռատեսության երկրորդ ծրագիրը, երեքշաբթի օրը նա վարչապետ Չիլլերին ներկայացրեց իր հրաժարականը. հինգ վերջինս, սակայն տատանվելու ընդունեց այն: Այս օրերի կառավարության մամլո ծառայությունը տարածեց Թանսու Չիլլերի հայտարարությունը, որտեղ մասնավորապես ասվում է. «Այսօր արտաքին գործերի նախարար հարգարժան Մյուրաթ Սոյսալը հրաժարվել է իր պաշտոնից, եւ ես հավանություն եմ տվել նրա հրաժարականին: Ես հարգում եմ դրան. Սոյսալի հայացքները, սակայն արտաքին քաղաքականության հարցերում մեր մոտեցումները սկզբունքորեն տարբեր են»: Չիլլերի հրահանգով, արտաքին գործերի նախարարի ժամանակավոր պաշտոնակատար է նշանակվել վարչապետի առաջին տեղակալ, Նոգիալ դեմոկրատական ժողովրդական կուսակցության գլխավոր նախագահ Մուրադ Կարայալչին:

Ինչպես հայտնի է, Չիլլերի եւ Սոյսալի միջեւ խոր հակասություններ կային ոչ միայն արտաքին, այլեւ ներքին քաղաքականության, հատկապես սեփականաշնորհման հարցերում: Վերջերս Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի ձայների բազմաձայն մեծամասնությամբ հավանություն էր տվել Չիլլերի սեփականաշնորհման ծրագրին, գլխավոր Սոյսալին իր գլխավոր խոչընդոտից: Թուրքական կառավարական պաշտոնյաների Խարայել կատարած այցի ժամանակ վարչապետն ու արտգործնախարարը հանդես էին եկել իրար հակասող հայտարարություններով, ինչն էլ հանգեցրել Չիլլերի հանրաբերության բաժակը լցնող վերջին կաթիլը:

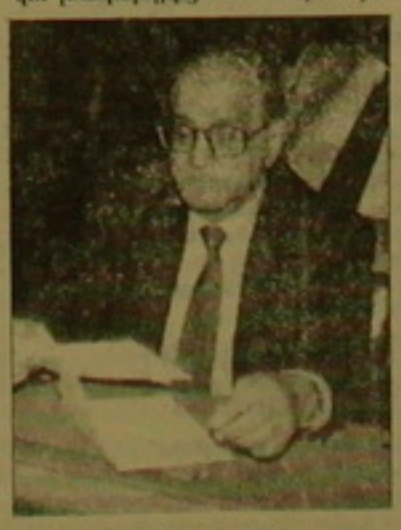

Ս. Բ.

ՀԱՍԱՐՈՍ

Նորվեգացիները գերադասում են ոչ մեկին չմիանալ

[illegible] բրյանն անդամակցելու հակառակորդները հաղթանակ տարան Նորվեգիայում այդ հարցով անցկացված հանրաքվեում: Պաշտոնական տվյալներով, Նորվեգիայի Եւրամիության անդամ դառնալու առաջարկին դեմ է հիսունվեց հանրաքվեի մասնակիցների 52,6 տոկոսը, կողմ՝ 47,4 տոկոսը: Այսպիսով, 1972 թվականից հետո Նորվեգիան երկրորդ անգամ հրաժարվում է Միացյալ Եւրոպայի մաս կազմել: 22 տարի առաջ նմանատիպ հանրաքվեում նույնպես հաղթանակ էին տարել հակառակորդները: Բրյուսելում եւ հարակից այլ մայրաքաղաքներում հանրաքվեի արդյունքը դժգոհությամբ դիմավորվեց, մինչ հարակից հանձնաժողովի նախագահ Ժակ Դելորը հայտարարեց, թե Նորվեգիան այդպիսով մեկուսացնում է իրեն: Ի տարբերություն Շվեդիայի, Ֆինլանդիայի եւ Ավստրիայի, որոնք վերջերս միացան Եւրամիությանը:

■ *Դերիմ Ուկրաինայի բանվորական ժամանակ է, լրագրողներին հայտարարեց նախագահ Լեոնիդ Կուչմանն: Նրա խոսքերով, Մոսկվան հակված է հաշվի առնել այդ դիրքորոշումը ռուս-ուկրաինական բարեկամության ու հանգամանքների պատասխանատվության դպրոցական պայմանագրում արտահայտության կամ վերջինիս սահմանների անձեռնմխելիության եւ տարածքային ամբողջականության մասին: Մենք պատրաստվում կարգավիճակի նկատմամբ կիրառի դաշնային դիրքորոշումը, Կուչմանն նշեց, որ այս հարցում խորհրդարանի հաղորդակցությունը բավական մեծ է:* Մնարի ԻՄԱՊԵՍ

ԱՇԽԱՐՀ

Մուսուլմանական բանակի 240 զինվորներ հանձնվել են

ԲԵԼԳՐԱԴ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՄԱՆԱՐԻՄԱՍ, WSJ. Բոսնիայի շրջանում սերբական զորքերը [illegible] Մանուել Մանանմանովի հետ մեկ մուսուլմանական կողմին տրված վերջնագրից հետո Բոսնիայի կառավարության 5-րդ կորպուսի 240 զինվորներ մայր դրեցին զենքը եւ գերի հանձնվեցին: Այս մասին երեքշաբթի հաղորդեց Սերբիայի Հանրապետության բանակի գլխավոր կենտրոնական լրատվական ծառայությունը: Գերի հանձնվածների վերաբերյալ, 5-րդ կորպուսի զինվորների «մի մեծ բանակ» անցավ այսպես կոչված «Արեւմտյան Բոսնիայի Ինքնավար Երկրամասի ժողովրդական պաշտպանության ուժերի» կողմը: Վերջինս հրամանատարն է Ֆիկրեթ Աբդիչը: Մինակես տարի առաջ այդ խոսակարգ գեներալը ամբողջ պետության հանդեպ Արեւմտյան Բոսնիայում, որը հայտարարեց Սարաեւոյի իշխանությունների հետ [illegible] զորությունը տալ գտնվող տարածքների կազմից դուրս գալու մասին: Օ[illegible] գաստոսին Աբդիչի զորքերը ջախջախվեց 5-րդ կորպուսի կողմից, եւ նա ստիպված էր առաստաղ գտնել Սերբական Կրայինայում: Այժմ բոսնիացի սերբերի օգնությամբ Աբդիչը փորձում է վերականգնել իր իշխանությունն Արեւմտյան Բոսնիայում:

Մյուս կողմից, Մ. Նանանգնեի եւ նրա դաշնակիցների կողմից բոսնիացի սերբերին կարեւոր զիջումներ են արվել վերջին օրերին, կանխելու համար Բիհաչի գրավումը նրանց կողմից: Զիջումներից գլխավորը բանտարկյալների փոխանակումն է վերադառնում կանոնադրական կազմելու սերբական Հարավսլավիայի հետ: ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Բուտրոս Ղալին վաղը կժամանի Սարաեւո:

Եւրամիության բարյացակամությունը Սիրիայի հանդեպ

ՓԱՐԻԶ, 24 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, WSJ, RMC: Փորձելով նոր մղում տալ մերձավորարեւելյան խաղաղության գործընթացին, Եւրոպական միությունը վերադրեց Սիրիայի նկատմամբ 8 տարի առաջ դրած տնտեսական, առեւտրական եւ այլ բնույթի արգելքները, ներառյալ զենքի մատակարարման մասին: Ինչպես եւ սպասվում էր, Բրյուսելում ՊԱԿ-ի դեկավար Յասեր Արաֆատի հետ հանդիպող Իսրայելի արտգործնախարար Շիմոն Պերեսը Եւրոպական միության որոշումը համարեց «մեծ սխալ, որեղի Դամասկոսը դեռեւս արգելակում է խաղաղության խոսակցությունները»:

Մինչդեռ, միջազգային դիտորդների կարծիքով, Եւրամիության որոշումը հանդիսանում է նախագահ Հաֆեզ Ասադի դիվանագիտական մեծագույն հաջողությունը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղեկագիր

ՈՍԿ

Հանրաքվեական վարչությունում

Նոյեմբերի 29-ին կայացավ Հանրապետական վարչության հերթական նիստ, որը քննարկեց միջկուսակցական կապերին եւ ներկուսակցական խնդիրներին առնչվող հարցեր: Քննարկման հատուկ առարկա դարձավ «Ազգ» օրաթերթի դեմ շարունակվող ոտնձգությունների հարցը:

Վեց կուսակցությունների վերջին հանդիպման արդյունքների մասին զեկուցումով հանդես եկավ Հանրապետական վարչության փոխտեսչապետ ընկ. Կարեն Կոստանդյանը, որը վարչության անդամներին տեղեկացրեց անակնկալորեն հանդիպման օրակարգ մտած ՀՀ լուսավորության նախարարի պաշտոնակատար Ատոմ Բլեյանի լուսավորության համակարգի բարեփոխմանն ուղղված նախագծի քննարկման ընթացքը: Նիստի մասնակիցներն իրենց ելույթներում մեկ անգամ ևս նկատեցին, որ վեց կուսակցությունների հանդիպումները ընդհանուր հայտարարության հիմնահարցերից շեղումներ են թույլ տալիս: Քննարկման արդյունքում որոշվեց նամակ հղել մասնակից կազմակերպություններին, որում մասնավորապես ասվում է. «Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը, ելնելով հայկական անկախ պետականության ամրապնդման իր հանձնառությունից, ձեզ հետ միասին ստորագրել էր համաեթնիկ հայտարարություն, որով որոշում էինք մեր ջանքերը ներդնել Սահմանադրության արագ ընդունման, սեփականաշնորհման գործընթացի արագացման, ինչպես նաեւ պետության եւ ժողովրդի առաջ ծառացած խնդիրներին համատեղ լուծում գտնելու եւ ժողովրդին փորձություններից զերծ պահելու համար: Սակայն, ժամանակի ընթացքում, մենք նկատում ենք, որ համաեթնիկ հայտարարությունը ստորագրող կազմակերպություններիս միջեւ ընթացող խորհրդակցությունները բեղվել են իրենց բուն նպատակից, քննարկելով հարցեր, որոնք թեեւ կարեւոր են, սակայն չեն բխում հայտարարությունում նշված հիմնախնդիրներից: Ձեր ուշադրությունը հրավիրելով վերոհիշյալ հարցերի վրա, հայտնում ենք, որ խորհրդակցության ափսառանցներին այսուհետեւ կմասնակցենք այն դեպքում, երբ լրջորեն կքննարկվեն հայտարարության 6 հիմնական կետերը»:

Այնուհետեւ նիստում քննարկվեց Հայաստանում մարդու իրավունքների պաշտպանությանը նվիրված Հանրապետական վարչությունում միջոցառում կազմակերպելու հարցը, որը նեկայացրեց Հանրապետական վարչության աշխատակազմի ղեկ. Ռուբեն Միրզախանյանը: Քննարկմանը մասնակցեցին ընկերներ Հայկ Կարապետյանը, Կարեն Կոստանդյանը, Սուքիաս Թորոսյանը:

Որոշեցին հավանություն տալ ՀՌԱԿ հանրապետական վարչությունում դեկտեմբերի 2-ին մեկնարկ[illegible] կազմակերպել մարդու իրավունքներին առնչվող քննարկումներ, որոնց ընթացքում կարծրածվեն մարդու իրավունքների պաշտպանությունը որպես ժողովրդավարական պետության ստեղծման անբաժանելի բաղադրամաս, Հայաստանի Գերագույն խորհրդի մարդու իրավունքները ամրագրող օրենսդրական գործունեությունը, տնտեսական ազատությունը որպես մարդու իրավունքների երաշխիք, ինչպես նաեւ դարաբաղյան հիմնահարցի լուծումը մարդու իրավունքների պաշտպանության տեսանկյունից, հարցերը:

Ներկուսակցական խնդիրներին վերաբերող հարցի քննարկման արդյունքում որոշվեց ՀՌԱԿ հաշվետննդ հանձնաժողովին հանձնարարել երեւան բերել ՀՌԱԿ մի շարք ակումբներում տեղի ունեցած սրություններ:

«Ազգ» օրաթերթի դեմ շարունակվող ոտնձգությունների մասին հաղորդումով հանդես եկավ Հանրապետական վարչության անդամ ընկ. Հակոբ Ավետիսյանը, նշելով, որ առայժմ հետաքննությունը ոչ մի արդյունք չի տվել: Որոշում կայացվեց հանապատասխան պետական մարմինների հետ հանդիպումներ ունենալ:

Ընթացիկ հարցերում Հանրապետական վարչությունը քննարկեց Հայկական հանաշխարհային հանաժողովի հիմնադիր հավաքին կուսակցության եւ Թեհրանի մշակութային միության մասնակցության հարցերի հարցը:

Որոշվեց հավաքին մասնակցել դիտորդի կարգավիճակով:

– Չքննարկելով, չանդրադառնալով որեւ. Բլեյանի մասնագիտական ունակություններին կամ գործնական կարողություններին, ճարտկությանը, ասեմ, որ որպես դարաբաղյան ազատագրական շարժման ակտիվներում կանգնած անձնավորություն, որոնցից եմ որոշակի հաղթական սկզբունքներ, որոնք տարամագծորեն հակառակ են որեւ. Բլեյանի վերջին տարիների հաղթական քարոզչությանը, որը ես որոշում եմ որպես հակաազգային, հակաժողովրդական:

Ինչ վերաբերում է մանկավարժական կողմին, դա ինձ համար երկրորդ պահն է: Որպես գոնե նախկին հաղթական գործչի, ինձ համար կարեւորը նրա հաղթական դիրքորոշումն է: Ես կտրականապես մերժում եմ նրա, այսպես կոչված, կեղծ պացիֆիզմը, չեմ ընդունում «տարածքային ամբողջականությունը չխախտելու» հաղթականությունն ընդհանրապես, եւ սովետական իշխանության փլուզումից հետո մասնավորապես, որը լենինյան-ստալինյան ազգային հաղթականության ժառանգությունն էր եւ արյունահեղ ընդհարումների դարաշրջան: Կտրականապես բացառում եմ «Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության» սկզբունքը, քանի որ դարեր լի վեր, մինչեւ բոլշեւիկների «նվիրատվությունը», Ղարաբաղը հայկական տարածք է եղել: Եւ հիմա, երբ 6 տարի շարունակ մեր ժողովուրդը պայքարել է, դիմացել է ծայրահեղ զրկանքների, կորցրել է հազարավոր զավակների, արյուն է հեղել, փախստականների քարավաններ են գոյացել հրաժարվելը մեր օրինական, արդարացի պահանջներից (արդարացի նաեւ մարդու իրավունքների պաշտպանության տեսանկյունից), ոչ ոքամտում եմ դավաճանություն:

– **Դավաճանություն նշանակո՞ւմ, թե՞ հաղթական հայացքներ:**

– Իհարկե, հայացքներ: Չնայած, նախագահի կողմից Ատոմ Բլեյանի նշանակվելն սխալում է ենթադրել, որ նախագահը չի մերժում այն հաղթական քարոզչությունը, որ տանում է որեւ. Բլեյանն իր «Նոր ուղի» թերթով:

– Որպես համաազատական հանձնաժողովի նախագահ, Ձեզ երբեւէ չի՞ հետաքրքրել բարձրագույն կրթության եւ գիտության համակարգում գործող, եթե չեմ սխալվում փորձարարական, այդ կրթահամալիրը: Երբեւէ այցելե՞լ եք, գուցե իսկապես ինչ-ինչ օրինակելի նախաձեռնություններ կան:

– Մեր հանձնաժողովի անդամներն այցելել են կրթահամալիր: Գուցե անհրաժեշտ խորությամբ չենք ծանոթացել նրա գործունեությանը, բայց նրանց կարծիքն այն է, որ այնտեղ տեսել են ամեն ինչ, բացի կրթությունից. ցուցադրական շատ բան կա այդ համակարգում: Համենայն դեպս, խնդրում եմ դա չկապել իմ հրաժարականի հետ, որը բողոք է կառավարության, հանրապետության ղեկավարի, տվյալ դեպքում նրա կադրային քաղաքականության դեմ:

– Դեռանակումը նշանակում: Բայց ուսուցիչներն անհամբերությամբ սպասում էին Գխ նոյեմբերի 28-ի նիստին...

– Ատոմ Բլեյանի ելույթում, որտեղ առաջարկություններ էր ներկայացրել, ինչպես ինքն ասաց վարչապետի հանձնարարությամբ, կրթության համակարգի բարեփոխման ծրագիր չկար: Կային առաջարկություններ, որոնք չեմ կարծում, թե կրթավարտեն ուսուցչության ներկայացրած պահանջներ: Մնում է միայն հուսալ, որ ուսուցչությունը [illegible] եւ չի լքի ծանկերտներին...

ՌՈՒԶԱՆ ԽՈՒՇԱՍՊՅԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Ռ. Ղազարյան. «Իմ հրաժարականը բողոք է կառավարության, հանրապետության ղեկավարի՝ տվյալ դեպքում, կադրային քաղաքականության դեմ»

Նոյեմբերի 28-ին ՀՀ Գխ բարձրագույն կրթության եւ գիտության հանձնաժողովի նախագահ Ռաֆայել Ղազարյանը խորհրդարանին ներկայացրեց իր հրաժարականը՝ վկայակոչելով Մխիթար Սեբաստացի կրթահամալիրի տարեն, Նոր Ուղի կուսակցության նախագահ Ատոմ Բլեյանին հանրապետության լուսավորության նախարարի պաշտոնակատար նշանակելու վնասը: Հաղորդագրություն, որտեղ Ռաֆայել Ղազարյանին չի բավարարում, որ «կառավարությունը դրանով հնարավորություն է տալիս բլեյանական դպրոցի կարգը տարածել հանրապետության լուսավորության ամբողջ համակարգի վրա», ասվեց: Ղազարյանը նրանց համարեց թերի՝ հրաժարականի հիմնական պատճառը հայտարարելով Ատոմ Բլեյանի եւ իր քաղաքական սկզբունքների բացարձակ անհամատեղելիությունը:

– Մինչ նշանակումը Ձեր կարծիքը հարցվի՞ չի՞ առնվել:

– Ամենեին:

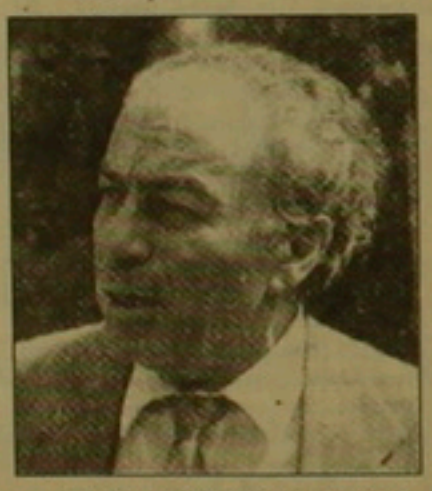

– Դուք ունե՞ք Ձեր թեկնածուն:

– Ոչ: Դա մեր նոյասակը չէ. եթե մեզ հարցնեին, գուցե առաջարկություններ անեինք...

– Իսկ կրթական պարտի տարաձայնությունն՞ը Ատոմ Բլեյանի հետ:

– Հասկանալս անընդունելի եմ համարում որեւ. Բլեյանի վճարովի դպրոցի մասին առաջարկությունը: Մեզ երբեմն մեղադրում են, որ անվճար կրթությունը սոցիալիստական մտածելակերպի մնացուկ է: Իմ ելույթում ասացի, որ կարող եմ օրինակներ բերել ամենաարդեւ տնտեսական հաղթական կառուցվածք ունեցող երկրների մասին, որտեղ, համենայնդեպս, պարտադիր անվճար ուսուցումն է առնվազն ամբողջված սահմանադրությամբ կամ ինչ-ինչ օրենքներով: Պետությունը պարտավոր է իր հաղթական հայացքներին տալ անվճար, գոնե միջնակարգ, կրթություն: Վճարովիության սկզբունքն Ատոմ Բլեյանն արդեն արմատավորել էր իր ղեկավարած կրթահամալիրում վճարովի դարձնելով անգամ պարտադիր առարկաների ուսուցումը:

– Որպես համաազատական հանձնաժողովի նախագահ, Ձեզ երբեւէ չի՞ հետաքրքրել բարձրագույն կրթության եւ գիտության համակարգում գործող, եթե չեմ սխալվում փորձարարական, այդ կրթահամալիրը: Երբեւէ այցելե՞լ եք, գուցե իսկապես ինչ-ինչ օրինակելի նախաձեռնություններ կան:

– Մեր հանձնաժողովի անդամներն այցելել են կրթահամալիր: Գուցե անհրաժեշտ խորությամբ չենք ծանոթացել նրա գործունեությանը, բայց նրանց կարծիքն այն է, որ այնտեղ տեսել են ամեն ինչ, բացի կրթությունից. ցուցադրական շատ բան կա այդ համակարգում: Համենայն դեպս, խնդրում եմ դա չկապել իմ հրաժարականի հետ, որը բողոք է կառավարության, հանրապետության ղեկավարի, տվյալ դեպքում նրա կադրային քաղաքականության դեմ:

– Դեռանակումը նշանակում: Բայց ուսուցիչներն անհամբերությամբ սպասում էին Գխ նոյեմբերի 28-ի նիստին...

– Ատոմ Բլեյանի ելույթում, որտեղ առաջարկություններ էր ներկայացրել, ինչպես ինքն ասաց վարչապետի հանձնարարությամբ, կրթության համակարգի բարեփոխման ծրագիր չկար: Կային առաջարկություններ, որոնք չեմ կարծում, թե կրթավարտեն ուսուցչության ներկայացրած պահանջներ: Մնում է միայն հուսալ, որ ուսուցչությունը [illegible] եւ չի լքի ծանկերտներին...

ՌՈՒԶԱՆ ԽՈՒՇԱՍՊՅԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Լրագրողներին շարունակում են ծեծի ենթարկել

«Իզվեստիան» անդրադառնում է «Ազգի» դեմ բռնություններին

Եթե որպես ելակետ ընդունենք այն ճշմարտությունը, որ մի ծեծվածը երկու չծեծված արժե, ապա այստեղ «Ազգ» թերթը թերեւս իրեն հավասարը չունի: Վերջին մի քանի ամիսներին երկու անգամ խմբագրատունը հրկիզելու փորձ կատարվեց, ապա ծեծի ենթարկվեց թերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիսյանը, եւ ահա նույն բախտին արժանացավ «Ազգի» թղթակից Արմեն Բաղդասարյանը, անցյալ հինգշաբթի, նոյեմբերի 24-ին, գրում է «Իզվեստիա» թերթը: Նկարագրելով պատահարը, այդ ազդեցիկ թերթի երեւանյան թղթակից Սերգեյ Բաբլումյանը եզրակացնում է, թե՝ վերջինիս հետ դեռեւս պատահեց անսովոր հանգամանքներում: Տուն վերադարձող լրագրողին մոտեցան անհայտ անձինք, ներկայանալով որպես ոստիկանության աշխատակիցներ, եւ պահանջեցին ներկայացնել վկայականը: Լուսանկարը համեմատելով նախանձելի օրինապահության դրսեւորած անձնավորության հետ, անծանոթները զննեցին թղթակցի պայուսակը: Առանձնահատուկ հետաքրքրություն հանդես բերելով դիկտոֆոնի նկատմամբ, «ոստիկաններից» մեկն արտահայտվեց այն ոգով, թե վայել չէ ժողովենի վրա ծայնագրել Հայաստանի նախագահի ելույթները: Դրանից հետո գործի դրվեցին բռունցքները: Արնաքաթախ լրագրողին տարավ շտապ օգնության մեքենան:

«Ազգ» թերթը ներկայացնում է Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը, իսկ թերթի հրապարակումների կողմնորոշվածությունն ու լրջությունը որեւէ հիմք չեն տալիս կարծելու, թե հրատարակությունը երբեւիցե կոպիտ է արտահայտվել: Մինչդեռ Հայաստանում, ըստ երեւույթին, նախ խփում են եւ ապա միայն պարզում, թե ում են խփել: Այնպես որ անպատիժ մնացող սահակների համար ափսառանցի լայն ասպարեզ է բացված:

ՀԵՂԿԱՍՏԱՆ

Դիվանագետ Միխայել Մկրտչյանը դժբախտ պատահարի զոհ

Կիրակի օրը Հնդկաստանի Դելհի նահանգում դժբախտ պատահարի զոհ դարձավ Հայաստանի արտգործնախարարության ռազմավարական վարչության եռիսասարդ աշխատակից, 26-ամյա դիվանագետ Միխայել Մկրտչյանը: Նա Հնդկաստան էր գործուղվել երեմանյա դիվանագիտական դասընթացների: Միխայեն ուներ իրենց մասնակցությամբ [illegible] ՀՀ արտգործնախարար Վահան Փափազյանը եւ արտգործնախարարության կոլեկտիվը իրենց ցավակցությունն են հայտնել Միխայել Մկրտչյանի հարազատներին ու բարեկամներին անձամանակ ու ողբերգական մահվան կապակցությամբ: «Ազգը» միանում է այդ ցավակցություններին:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադրվել է 1908 թվականին
Գրանցվել է հրատարակչի
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Թելեֆոն 562941, AT&T (7.8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՍԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍՍՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE հանձնակատարային
ծառայություն / 581841
Էջը եւ տարածանը ՀԱՅԱՍ ՀԱՅԱՍՊՅԱՆԻ
Apple Macintosh
հանձնակատարային համակարգչի համար
«Ազգ» թերթի
Azg
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

«ՏԱՔ ՁՄԵՌ-94-95»

Ժամանակավոր գրանցում ունեցողները նավթ չեն ստանալու

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: «Տաք ձմեռ-94-95-ում» չեն տարանալու աղեղի գոտու այն բնակիչները, որոնք ներկայումս չեն բնակվում աղեղի գոտում: Ժամանակավոր գրանցում ունեցողներ ամերիկյան կողմի որոշմամբ այս տարի զրկվել են այդ կարգավիճակից: ՀՀ սուգաղ նախարարության հումանիտար օգնության վարչության պետի տեղակալ Ասղիկ Մինասյանը հայտնեց, որ այս տարի հումանիտար օգնության նավթից օգտվում են 80 հազար մարդ նախորդ տարվա 125 հազարի փոխարեն: Այս թիվը կրճատվել է հիմնականում մայրաքաղաքի ջեռուցվող բաղամասերի բնակիչների հաշվին: Սակայն ամեն օր բաժին ավելի քան 20 դիմում է ստանում նավթի խնդրանքով: Ա. Մինասյանը տեղեկացրեց, որ դիմողների հիմնական մասը անապահովներ են, սակայն ինչ-ինչ պատճառներով դուրս են մնացել ընդհանուր ցուցակից: Ռուսի նախարարությունը լրացուցիչ հատկացումների պահանջով դիմել է կառավարությանը:

Նոյեմբերի 21-ից սկսված նավթի բաշխումը կտեւի մոտ 70 օր: Ինչպես հայտնի է, նավթը կրաշխվի 13 սոցիալական խմբերի 140 լիտր, իսկ աղեղի գոտու ժամանակավոր կացարաններում բնակվողներին 180 լիտր ընդհանուր չափաքանակով: Այն շրջաններում, որտեղ կլինի կենտրոնացված ջեռուցում, նավթ չի բաշխվի: Հիմնականում կօգտվի Երեւան, Արովյան, Գյումրի, Վանաձոր, Ստեփանավան, Սպիտակ հաղթաքների, Ալաստրյան, Ամասիա, Մեղ, Աշոցք, Թալին, Աղարակ, Աղարան, Արթիկ շրջկենտրոնների եւ Սպիտակի շրջանի բնակչությունը: Ի տարբերություն անցած տարվա, նավթի մեքենաները վրա կտեղադրվեն հատուկ ցուցանակներ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Արտաքին նիստը տեղի չունեցավ

Նոյեմբերի 29-ին ՀՀ Գխ-ի արտաքին նիստը, որտեղ նախատեսվում էր շարունակել «Հայաստանի Հանրապետության» դպրոցական համակարգի վիճակի եւ այն բարելավելու մի շարք հրատապ միջոցառումների մասին» ՀՀ կառավարության հաշվետվության քննարկումը, պատգամավորների անբավարար մասնակցության պատճառով տեղի չունեցավ: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Մայրուղիները մաքրված են

Հանրապետության գրեթե ամբողջ տարածքում տեղացած առաջ ձյունը խոչընդոտեց նախնեաառաջ տրանսպորտային հաղորդակցությանը: Փակված էին դեռեւ Գյումրի, Վանաձոր եւ հյուսիսարեւելյան շրջաններ տանող մայրուղիները: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարարությունում, հանրապետության բոլոր շրջանները մայրաքաղաքին կապող ճանապարհները նոյեմբերի 29-ի առավոտվա դրությամբ մաքրված էին ձյունից եւ բաց՝ երթեւեկության համար: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏՐՔԱՑ ԱՊԱՀ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Վարձկաններ սխալմունքո՞վ

Ռուսաստանի զինկոմիսարիատներ այնուամենայնիվ «զորամարտիկներ» են հավաքագրել Ադրբեջանի բանակի համար

Փետրվարին «Իզվեստիան» գրել էր կարծես թե անհնարին մի երեույթի Ռուսաստանի տարածքում Տուլայի, Կալուգայի, Իվանովոյի, Տամբովի և Վլադիմիրի մարզերի զինկոմիսարիատների ակտիվ մասնակցությամբ ադրբեջանական բանակի համար վարձկաններ հավաքագրելու մասին: Օտարերկրյա ռազմական ուժերի ներկայացուցիչների կողմից ընտրված և զինկոմիսարիատի հաշվառման փաստաթղթերը ազատորեն օգտագործող մոտավորապես 150 ռուս վարձկաններ Բաքու մեկնեցին 1993-ի վերջին: Իսկ այնտեղից հայ ազատագրական հակամարտության գոտի... Ինչպես հաջողվել է դարձել «Իզվեստիայի» սկանդալային իրավիճակը չամարվեց մեղավորների դաստիարակելու մի ևսի ամիս անց, իսկ վերջերս վարձկանների օրինականացված հավաքագրումը Հակահետախուզության դաշնային ծառայության համար հայտնի եղավ նոր և անսպասելի դեմքով: Հայտնի բարեհաջող վերադարձած և ՀԴՀ-ի կողմից հարցաքննված բազմաթիվ վարձկանների մեջ գտնվեցին երեսուր, որոնք դեռևս են, որ ադրբեջանական հակահետախուզությունը առաջարկել է իրենց գաղտնի և տպանել Ռուսաստան հանգստյան ժամանած հայ զինծառայողներին:

Նրանց խոսքերով առաջարկը ստացվել էր հաղորդագրության գոտում մեկից, որը ներկայացել էր որպես հակահետախուզության կարգ: Նա հայտնվել է 4 վարձկանների համար դժվարին այն դրությունում, երբ ադրբեջանական հրամանատարությունը չնայած էր հայտարարել նրանց զորամասերը: Առանց փոքի և փաստաթղթերի մնացած կամավորներին դեռևս էր հաղթահարել 500 կմ և չբռնվել դարեկների կողմից: Թվում է, թե դատահարար հայտնված կաղիտանն առաջարկեց նրանց իր հավանավորությունը և օգնությունը: «Կանենք մինչև Գյանջա և կնստեցնենք Բաքվի գնացքը»: Ճանապարհին առաջարկեց ճաշել տնտեսում, այնտեղ էլ հենց խոսեց Ռուսաստանի այդ աշխատանքի մասին: Ըստ էության հավաքագրում էր որպես զորակոչ:

Ինչպես դատում է ռուս վարձկաններից մեկը, խոսքը գնում էր միայն Ռուսաստանի մարզի և Կրասնոդարի երկրամասի իրենց հարազատներին այցելած հայ զինվորականներ: «Դարձանակներ» մասնագետ են անում զինվոր, հաղորդում են հասցեն և նշանները: Մատակարարում են զենք, տրամադրում բնակարան հորդորության համար, որտեղ էլ տանում են առնանգվածին: Ադրբեջան ազդանշան ուղարկելուց հետո այնտեղից ժամանում են հակահետախույզներ, և արդեն նրանց գործն է բանտարկյալին անցկացնել սահմանից այն կողմ: Մեկ այդպիսի գործողության վարձը 500 հազար ռուբլի է:

Երկրորդը ադրբեջանցին խոսում է նաև ադրբեջանցի հակահետախույզի հետ իր նախորդ հանդիպման մասին: Առաջարկում էր մնալ հանրությունում, իբր հոդ կտրամադրեն ես վերջում տարածքներում: Կարելի է փոր աշխատել նաև Ռուսաստանում սպանելով կամ առևանգելով հայ զինծառայողներ: Յուրաքանչյուրի համար 1 միլիոն 1993-ի համար բավականին մեծ գումար: Այդ նույն թիվը վարձկանի խոսքերով առաջարկել էր նաև 776 զինվորական զորամասի շտաբի ոչ մայոր Նասիրովը ինչ որ միկրոմոդուլին Սանկտ Պետերբուրգ հասցնելու համար:

Վարձկանների դատաքննություններում շատ բաներ են ռուս հակահետախուզությունն թվում հակասական և ոչ բնորոշ նրանց խիստ արհեստին: Սակայն խոսքը, այնուամենայնիվ, գնում է Ադրբեջանի ռազմական իշխանությունների կողմից Ռուսաստանի տարածքում գործակալների հավաքագրման տարրական, ոչ դրոֆեսիոնալ և բացահայտ փորձի մասին: Երբ ՀԴՀ-ն իրականացրեց Ադրբեջանի բանակի համար վարձկանների հավաքագրման վերաբերյալ հակահետախուզության կողմից բացահայտված փաստերի նախահետաքննական ստուգումը, նյութերը ուղարկվեցին տեղական դատախազություններ: Սակայն այս ինֆորմացիան գնաց գլխավոր շտաբ և Ռուսաստանի դատախազություն: Պետությունում առաջարկներ ստացվեցին ՌԴ հրեական օրենսգրքում վարձկանների դեմ հոդված մտցնելու համար... Ինչքան մեզ հայտնի է, այս դատությունում զինկոմիսարիատների դերի դատաքննությամբ հարուցված է 19 հրեական գործ, որոնք հետագայում միացվեցին մեկում: Վերջինս գտնվում է Մոսկվայի ռազմական օկրուգի դատախազության գործավարությունում, ասաց ՀԴՀ-ի հատուկ գործակալ Միխայլովը:

Ինչպես «Իզվեստիային» հաղորդեց Մոսկվայի ռազմական օկրուգի դատախազ գեներալ մայոր Կիսելը, բոլոր հրեական փաստերը դադարեցվում են «հանցակազմի բացակայության դատաքննությամբ», ինչը նրա խոսքերով չի վնասում ադրբեջանական բանակի համար վարձկանների հավաքագրման զինկոմիսարիատների մասնակցությունը:

Եվ այսպես, ակնհայտ է հանձնվել ռուսական բանակում կատարված զարմանալի դեպքերի մասին եռ մեկ գործ:

ՕՐԻՍԱՍՏԱՆ

Ադրբեջանի ֆինանսների նախարարն առաջարկում է խոշոր կրճատումներ

ԲԱՔՈՒ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Լույսը ունենալով Ադրբեջանի խորհրդարանում հանրապետության Ֆինանսների նախարար Ֆիրդեր Սադիկովն առաջարկել է նվազեցնել հանրակրթարանների կամ լիովին դադարեցնել որոշ դասերի ֆինանսավորումը: Նրա խոսքերով, եկող տարվանից անհրաժեշտ է կիսով չափ կրճատել մոդերնության ու առողջապահության նախարարությունների ֆինանսավորումը, ինչպես նաև բյուջեից լիովին հանել գյուղատնտեսության նախարարության, երկաթուղու վարչության, «Ադրոսնաբ», «Ազերպալիկ» ոգեստների կոնցեռների, ճարտարապետության ու շինարարության, մեքենաշինության ու կոնվերսիայի դեպարտամենտների ենթակայության տակ գտնվող գիտահետազոտական ու նախագծային ինստիտուտները, որոնք դեռևս է անցնեն ինքնաֆինանսավորման: Մաքսիմովը միաժամանակ հանդես է եկել դեպարտամենտի կառավարման համակարգի կրճատման դեմ: Նա առաջարկել է դադարեցնել հատուկական կազմակերպությունների, բերքերի ու ամառանոցների բյուջետային ֆինանսավորումը, դեպարտամենտի հեռուստառադիոընկերությունը վերանայել տեղ հաշվարկի: Այս բայերի արդյունքում, բաց նախարարի նախնական հաշվարկի, տարվա գներով հնարավորություն կլինի բյուջեի դեֆիցիտը կրճատել 100-120 միլիարդ մանաթով: Նախարարի եզրակացությունների ու կառավարության հաստատումը հնարավոր կլինի միայն դրամական բարեփոխումներ կատարելուց հետո: Ադրբեջանի ազգանշան ուղարկելուց հետո այնտեղից ժամանում են հակահետախույզներ, և արդեն նրանց գործն է բանտարկյալին անցկացնել սահմանից այն կողմ: Մեկ այդպիսի գործողության վարձը 500 հազար ռուբլի է:

Երկրորդը ադրբեջանցին խոսում է նաև ադրբեջանցի հակահետախույզի հետ իր նախորդ հանդիպման մասին: Առաջարկում էր մնալ հանրությունում, իբր հոդ կտրամադրեն ես վերջում տարածքներում: Կարելի է փոր աշխատել նաև Ռուսաստանում սպանելով կամ առևանգելով հայ զինծառայողներ: Յուրաքանչյուրի համար 1 միլիոն 1993-ի համար բավականին մեծ գումար: Այդ նույն թիվը վարձկանի խոսքերով առաջարկել էր նաև 776 զինվորական զորամասի շտաբի ոչ մայոր Նասիրովը ինչ որ միկրոմոդուլին Սանկտ Պետերբուրգ հասցնելու համար:

Վարձկանների դատաքննություններում շատ բաներ են ռուս հակահետ

ՀԱՍԱՌՈՏ

Բելառուսը որոշեց միանալ ՆԱՏՕ-ի ծրագրին

ՄԻՆՍԿ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Բելառուսի անվտանգության խորհուրդը երեկ երեկոյան որոշեց միանալ ՆԱՏՕ-ի «Համագործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրին: Պաշտպանության արտգործնախարար Վլադիմիր Սինկոն դեկտեմբերի 4-ին մեկնելու է Բրյուսել՝ համապատասխան փաստաթղթերը ստորագրելու:

1995 թ. կարող է դառնալ Բուրյաթիայի բյուջեի փլուզման տարի

ՌՈՍՏՈՎ ՌԴՆ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ ԻՍՍ ՊՐԵՍ: Բուրյաթիայի նախագահի աշխատակազմի և կառավարության փորձագետների կանխատեսումների համաձայն, 1995 թ. հանրապետության եկամուտների ընդհանուր գումարը կկազմի մոտ 1830 տրիլիոն ռուբլի: Բայց դրա կարիքները կծածկվեն միայն 11 տոկոսով, գտնում է ֆինանսների նախարար Գալինա Շիլիկովան: Նրա կարծիքով, եթե ֆինանսական դաշտարների վերահսկողությունը չխստացվի, 1995 թ. կարող է դառնալ Բուրյաթիայի բյուջեի փլուզման տարի:

Ուկրաինայում գեներալները դոլլարներ են յուրացնում

ԼՎՈՎ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ ԻՍՍ ՊՐԵՍ: Ինչպես հաղորդում է «Արևմտյան Ուկրաինա» թերթը, զինծառայողների համար բնակարանների կառուցման կեղծ ծրագրերի դոլլարները յուրացվել են Ուկրաինայի դաշտպանության նախարարության բարձրաստիճան չինովնիկների կողմից: Բացի այդ, գեներալները զբաղվել են զենքի վաճառքով, իսկ ստացված փողերը դրել տարբեր առևտրային ֆիրմաների բանկային հաշիվներում, ինչպես նաև գլխավոր շտաբին կից բացված «սեւ վալյուտային դրամարկղում»:

ՀԱՍԱՌՈՏ

Պետրոզավոդսկում ձերբակալվեցին 5 ահաբեկիչներ

ՊԵՏՐՈԶԱՎՈԴՍԿ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐԲ ԻՍՍ ՊՐԵՍ: Ինչպես երեկ հայտնեց Կարելիայի ներքին գործերի նախարար Վլադիմիր Միղորովը, Պետրոզավոդսկում ձերբակալվել են հինգ երիտասարդներ, որոնց կասկածում են հաղարի փողոցներում մի շարք դայթեղումների կազմակերպման մեջ: Ձերբակալման դատին նրանցից առգրավվել է բանակային հինգ նռնակ: Իրավապահ մարմինների կարծիքով, նրանք բոլորը մաֆիական խմբավորման անդամներ են, որի դեկավարությունը գտնվում է հանրապետությունից դուրս: Կալանքի տակ առնված ները դատաքննվել են կանչել իրենց մոտ կոչված փաստաբաններին:

ՇԵՇՏԻՍ

Ելցինը հակամարտող կողմերին 48 ժամ տվեց

ՄՈՍԿՎԱ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Այսօր ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինը դիմում է հղել Չեչնիայում ընթացող հակամարտության մասնակից կողմերին: Դրանում ասվում է. «Կովկասյան հինավուրց հողում, մեր հայրենիքի անբաժանելի մասում, արյուն է հեղվում: Չնայած իշխանության դաշնակցային մարմինների, Հյուսիսային Կովկասում մեծ հեղինակություն վայելող ավագանու, այստեղ ապրող ժողովուրդների առաջնորդների բոլոր ջանքերին, ռուս ու համաշխարհային հասարակության բոլոր կոչերին, չհաջողվեց կասեցնել ներքին հակամարտությունը Չեչնիայում:

Ընդլայնվում են ռազմական բախումների ծավալները, դրանք ավելի դաժան բնույթ են ստանում: Հակամարտ կողմերը մարտերի մասնակից են դարձնում վարձկանների, այդ թվում արտասահմանյան երկրներից: Անդրադարձնելով բոլոր քաղաքական գործիչների հավակնոտության ու անձնական շահերի գոհ են դառնում անմեղ մարդիկ, բազմաթվակվում է որբերի թիվը: Ոչնչանում են քաղաքացիների սոցիալական իրավունքները ու ազատությունները: Հազարավոր մարդիկ փախստական են դառնում, գրկվում տանից, ստիպված են լքել նախնյաց գերեզմանները: Վիրավորները, տառապյալները, վախն ահագնացող հանցագործությունները, անսանձ ավազակությունը ճկատմամբ բռնավորում են չեչեն ժողովրդի և նրա հարևանների կյանքը: Ներչեչենական հակամարտության իրենտարոյն կարգավորման բոլոր հույսերը լիովին աղաղվել են: Իրավիճակը խիստ վտանգավոր բնույթ է ստանում մեր հասարակության կայունության ու խաղաղության, Ռուսաստանի ազգային անվտանգության կենսակարևոր անհրաժեշտ շահերի համար: Իմ, որպես Ռուսաստանի նախագահի, վրա է դրված երկրի ճակատագրի, նրա բոլոր քաղաքացիների կյանքը, անվտանգության ոչ դատաստանական վտանգը: Արտահայտելով մեր բազմազգ ժողովրդի կամքն ու համաձայն ՌԴ սահմանադրության, Արտակարգ դրության մասին օրենքի 7-րդ հոդվածով ինձ տված լիազորությունների, դիմում եմ Չեչնիայի հանրապետությունում գինված հակամարտության մասնակից բոլոր կողմերին զգուշացնելով ու դատահանջելով իմ դիմումի հրաժարակման դատից հետո 48 ժամվա ընթացքում դադարեցնել կրակը, վայր դնել զենքը, կազմալուծել բոլոր զինված կազմավորումները, ազատել բոլոր դատանդիներին ու ուժով դատվող քաղաքացիներին: Երբ սահմանված ժամկետում այս դատանքը չկատարվի, Չեչնիայի հանրապետության տարածքում կհայտարարվի արտակարգ դրություն, կօգտագործվեն դատության տրամադրության տակ եղած բոլոր ուժերն ու միջոցները արյունահեղության դադարեցման, Ռուսաստանի քաղաքացիների կյանքի, իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանության, Չեչնիայի հանրապետությունում սահմանադրական օրինականության և խաղաղության վերականգնման համար»:

ՀԱՍԱՌՈՏ

Մերձդնեստրյան մարզում իրադրության սրման վտանգ կա

Մոլդովայի խորհրդարանի փոխնախագահ Ն. Անդրոնիկը Իտար-ՏԱՍՍ-ին տված հարցազրույցում հայտարարել է, որ Հյուսիսարևելյան վիճաժողովի նստաշրջանում Մոլդովան առաջարկել է միջազգային խաղաղարար ուժեր մտցնել Մերձդնեստրյան մարզ, և դա բերում է գտել համաժողովի մասնակիցների մեջ: Նրա ասելով, «մերձդնեստրյան մարզի իրադրության սրման իրական վտանգ գոյություն ունի այն բանից հետո, երբ Ռուսաստանը միակողմանի կարգով այնտեղ կրճատել է իր խաղաղարարների զորակազմը: Ն. Անդրոնիկը հանդես է եկել հանրապետությունում Ռուսաստանի ռազմական հենակայան ստեղծելու դեմ: Եթե Ռուսաստանը հասնի 14-րդ բանակի որոշ խաղաղարար ուժի ներգրավմանը, ապա դրա դուրսբերման մասին այս տարի մեր բերված համաձայնագիրը անկատար կմնա: «Մենք հանդես ենք գալիս Ռուսաստանի 14-րդ բանակը ռազմական հենակայանի վերակազմելու դեմ, ինչպես դա օրերս առաջարկել է գեներալ Լեբեդը, ասել է նա: Դա հակասում է Մոլդովայի սահմանադրությանը, որն իր տարածքում արտասահմանյան զորքերի ներկայության թույլ չի տալիս»:

ՍՊՄԵԼ-ՊՐԵՍ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրատարակ

ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանը պիտի զարգանա եւ իր պրոբլեմները ինքը լուծի, իսկ հայերը պիտի միմյանց օգնեն...

Ահա թե որն է Ռիչարդ Նայի կարծիքը Հայաստանը ճգնաժամից դուրս բերելու հարցում: Ռիչարդ Նայը ժողովրդական եւ զարգացման հիմնադրամի ամերիկյան անկախ մարդասիրական կազմակերպության ռեգիոնալ տնօրենն է: Ծնվել է Տիլսաում, 39 տարեկան է, ամուսնացած չէ, ծնողավարում ունի հարանցու, որը դերասանուհի է: Ծնողները ծննդյան տոներին 6 զավակներով շրջապատված իրենց ամուսնության 50-ամյակը պիտի նշեն: Նայը ևս այդ օրերին պատեպ կլինի: Ռիչարդ Նայը կրթության բնագավառում եւ բաներական աշխատանքի գծով դոկտոր է: Վերջին տարիներին զբաղվել է մարդասիրական օգնության կազմակերպման հարցերով եւ 2 տարի է, ինչ Հայաստանում այդ գործը հաջողությամբ իրականացնում է:

կությունը եւ Հայաստանի կառավարությունը համատեղ որոշում ընդունեցին նավթի չբաշխված որոշակի քանակը դրսևորել հաջորդ ձմեռվա համար: Բացի դրանից, ավելացրեց որն. Նայը, մարդասիրական այս կազմակերպությունը միայն կատարում է մեզ առաջադրված օգնության իրականացումը»: Ըստ որն. Նայի, այն հաղորդագիները, որոնք անցած տարի նավթավառ չեն ստացել, այս տարի մնացորդային նավթի փոխարեն (որը չեն ստանա) նավթավառներ կստանան: Դրա համար անհրաժեշտ է, որ շրջխորհուրդը իրենց ոչ թե թվեր, այլ գաղափարներ ներկայացնի: «Ըստ մեր ծրագրի, ասաց որն. Նայը, մոտ 25000 մարդ նավթավառ չի ստացել»: Դրանք հիմնականում 1, 3, 6, 7, 8 կատեգորիաներում ընդգրկված մարդիկ են, եղել են նաեւ մարդիկ, որոնց դիմումով նավթ, նավթավառ է հասկացվել շրջխորհրդի հասցեի հանձնախմբի եզրահանգումը: Արդեն սկսվել է նավթի կտրոնների բաշխումը, եւ ոչինչ չի կարող կասեցնել այն: Դեկտեմբերի 1-ից կսկսվի նավթի բաշխումը: Անցած տարի դիտորդների կողմից չի վերահսկվել կտրոնների բաշխումը, իսկ այս տարի դիտորդներ հսկում են: Ամերիկյան դեսպանության կողմից դիտորդներ գնում են այն մարդկանց տեղը, որոնք ճշված կատեգորիաների մեջ չեն, բայց նավթ ստանալու կարիք ունեն: Անցած տարվա խնայված նավթն ավելացվել ստացված նավթին, եւ մոտ 30000 մարդ ավել հանակով նավթ կստանա: Այս տարի նավթ պետք է ստանան 200000+30000 մարդ:

Պրն. Նայը ճշտեց, որ անցած տարի նավթ է հասկացվել մոտ 250 դոլարների, իսկ այս տարի ամբողջ Հայաստանում մոտ 1200 դոլարների պետք է հասկացվի, որոնցով աշխատեն ողջ ձմեռը: Հիմնական նորությունն այն է, որ այս տարի նավթի բաշխման մեջ ընդգրկվել են նոր շրջաններ: Աստղաձ, Աղարան, Թալին, Ստեղ, Արթիկ, Մարալիկ, Ամասիա, Աճի եւ այլն: Նոյեմբերի 21-ին նավթի բաշխումն սկսվեց Հայաստանի Աղարանի շրջանից, որտեղ արդեն ձմեռ է, ասաց:

Ըստ «Փարոս» ծրագրի Հայաստանի բնակչության 85 տոկոսը կարիքավոր է: Սիլոամսհայերը (ոչ միայն ԱՄՆ-ի) այս ձմռան համար Հայաստանին 2000 տ նավթ են խոստացել ուղարկել, սակայն այն դեռեւս չկա: Իսկ ձմեռը սկսվել է... Ցավոք, կա դժվարություններ շատ շատ են, եւ միայն ամերիկյան ծրագիրը բոլորին չի բավարարի: Անցած տարի բաշխվեց 19000 տոննա նավթ, 100000 հաս նավթավառ, 200600 հաս նավթավառման: Նավթավառներից 500 հասը վնասվածքներ են ունեցել եւ վերանորոգվել են: Դրանցից 75 հասը հնարավոր չի եղել վերանորոգել:

Պրն. Նայը ճշտեց նաեւ, որ նավթի կտրոնների բաշխման եւ իրենց հետ առնչվող կազմակերպական այլ հարցերում ակտիվ օգնություն եւ աջակցություն է ցուցաբերել հասկանալիս Արաբկիրի շրջխորհուրդը. այնտեղ կտրոնների բաշխումը նորմալ էր ընթանում, եւ իրենց մոտ բոլորներ գրեթե չեն ստացվել այդ շրջանից բաշխման հետ կապված հարցերի վերաբերյալ:

«Մենք մարդասիրական օգնության հին համակարգի վերջին մեծ ծրագիրն ենք, գուցե բերություններ կան, «Փարոս» ծրագիրը, որը հաստատ է առնում նաեւ բնակչության նյութական կողմը, ավելի կատարյալ կլինի: Բացի դրանից, ավելացրեց որն. Նայը, հայերի հետ 2 տարի շփվում եմ, աշխատող եւ ունակ ժողովուրդ են եւ ի վիճակի են օգնության ծրագրերի փոխարեն երկրի զարգացման ծրագիր կյանքի կոչել, որ մարդկանց աշխատանքով ապահովեն: Ես ոչ մի հայի չեմ հանդիպել, որ վախենա աշխատանքից, նրան այդ հնարավորությունը պետք է տալ»:

Որոշ կարիքավոր մարդիկ նավթավառներ են ստացել «Կարմիր խաչ» եւ «Ֆորում» կազմակերպություններից: Երբ այս տարի իր խոստման համաձայն, տիլսոամսհայությունն էլ նախատեսված 2000 տ նավթն առանց ձգձգման ուղարկի, հանդուրժողության բնակչության վիճակը բավականին կբարելավվեր:

Պրն. Նայը գտնում է նաեւ, որ Հայաստանում իսկական կարիքավորներին հայտնաբերելն այնքան էլ հեշտ չէ, քանի որ, երբ զարգացած կապիտալիստական երկրներում վաղուց ի վեր շերտավորում է գնացել, նույնիսկ աղքատների ու հարուստների առանձնացված թաղամասեր կան, արդս Հայաստանում միայն վերջին տարիներին է սկսվել կտրուկ շերտավորում, եւ տարիներ առաջ նորմալ աղքատ ինտելիգենցիայի ներկայացուցիչը, մասնավորապես վնեմներ, ուսուցիչ, նկարիչ, երգիչ, բժշկից եւ այլն) այսօր կարիքավոր է, եւ թերեւս բնակարանի տեսք ոչինչ ասել չի կարող, ողբալի կտրուկ նվազել է բնակչի ֆինանսական բյուջեն: Բացի դրանից, բոլոր սոցիալական ոլորտներում կային ֆիքսված դիտորդներ հիմանքներ, որոնք ունեին մեկ կամ մի քանի խորհրդի, որակյալորեն անբուժելի հիվանդություններ, եւ նրանք ոչեստության կողմից ամեն ամիս մի բաղդատի ձեռ. հնդկամավար եւ այլ մթերքներ էին ստանում հատուկ դիտիկ խանութներից: Ներկայիս կառավարությունը ֆինանսական նեղ վիճակի պատճառով դիտորդներ հիվանդներին տվելիք օգնությունը վերացրել է, բայց նրանց չի մոռացել մարդասիրական օգնություն ստացողների ոչ մի կատեգորիայի մեջ: Նման հիվանդները (6000-10000) գրեթե ոչեմ է որաբաղանված լինեն:

Պրն. Նայը խոստացավ իր կողմից եւս կառավարության առջեւ հարց բարձրացնել խորհրդի անբուժելի դիտորդներ հիվանդներին գրեթե ոչեստանելու համար միջոցներ գտնելու, օգնել վառելանյութով, նավթավառով: Հարցը հրատապ է: մանավանդ դեղամիջոցների անմատչելիությունը, ոչ լիարժեք, ոչ դիտելիկ սնունդը հիվանդների (այն էլ մի քանի հիվանդություններով տառապող մարդկանց) վիճակը ծայրահեղ վտանգել է: Պրն. Նայը ճշտեց, որ այս ձմռանը 31 հազար տոննա նավթ է բաշխվելու անցած տարվա 19 հազարի դիմաց: Այս հանգամանքը հույսեր է ներշնչում, որ ճշված կատեգորիաներից դուրս մնացած որոշ խիստ կարիքավորների հիվանդների կարելի է ընդգրկել ճկուն, ոչ խստացած մոտեցում ցուցաբերելով. քանի որ, բնականաբար, որակյալորեն հնարավոր չէր կատարվության կողմից մշակված կատեգորիաների ցանկի մեջ խտացնել բոլոր ծանր դեպքերը: Ինչպես անցած տարի, թերեւս նաեւ այս տարի, կատեգորիաներից դուրս բացառություններ, առանձին դիմումներով, կլինեն: մնում է հուսալ, որ տեղական իշխանությունները օբյեկտիվ եւ նրբանկատ կլինեն հիվանդների հասկանալու աշխատանքի եւ դատարանի վերաբերմունքի նկատմամբ:

Տա սասված, վերջում կատակով ասաց որն. Նայը, որ Հայաստանը մնտեսապես այնպես հզորանա, զարգանա եւ ոտքի կանգնի, որ այլեւս կողմնակի օգնության կարիք չունենա եւ, եթե հարկ լինի, իմն օգնության ձեռ մեկի կարիքավոր այլ երկրների: Այդ դեպքում ես երջանիկ կլինեմ եւ կմտածեմ, որ մի լուսա էլ ես եմ ներդրել այդ կարեւոր գործում...»:

ԼԵՎՈՆ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ

Այդպես մինչեւ ո՞ր կհասնեն գնացքները

Երեւան-Այրում գնացքով մեկնում ենք Գյումրի:

Մեկնելու ժամանակն է, սակայն գնացքը դեռ չի շարժվում: Ի վերջո, գրեթե կես ժամ ուշացումով որոշվում ենք կառամատույցից: Ու ծայր է առնում դժգոհության մի նոր ալիք: Գնացքի արագության զարգացման հետ ուժեղանում է սառը քամու հոսքը վագոններում, ու մինչ այդ տեղեր գրաված մարդիկ սկսում են որոնել այնպիսի անկյուն, ուր հնարավոր լինի պատսպարվել: Հետո ներս է մտնում վագոնի ուղեկցողը, առանց ափսատանքային համազգեստի (որովհետեւ չունեն) եւ սկսում տոմսերի ոչ թե սուղումը, այլ վաճառքը: Գրեթե բոլորն էլ երթեւեկելու համար տոմսակներ չեն վերցրել: Տարիներ առաջ նման երեւույթի չէիր հանդիպի երկաթուղում, իսկ հիմա այն սովորական է դարձել: Սկսվում է սակարկությունը ուղեկցողի եւ ուղեւորների միջեւ: Ուղեկցողը ցույց է տալիս սակագինը, ուղեւորը չի հավատում դրան, տրտնջում է, որ ուղեվարձը չի համապատասխանում նշված սակագնին: Եղան ուղեւորներ, որոնք պնդում էին, թե իրավունք ունեն անվճար երթեւեկելու: Ուղեկցողը նրանց բացատրում է, թե կառավարության որոշմամբ ովքեր իրավունք ունեն անվճար կամ զեղչ գներով երթեւեկելու: Եւ այդ ամենը ժամեր է տեւում, սառացնելով եւ՝ զայրույթ, եւ՝ զարմանք: Երբ կտրականապես արգելվեր անտոմս ուղեւորին վագոն բարձրանալ, ինչպես նախկինում, արդս նման քաշքշուկների ականատես չէիք լինի:

Փորձում ես օգտվել սանհանգույցից. այստեղ էլ հանդիպում ես անարմատությունների: Դռները չեն փակվում, մի կտոր օճառ չկա ձեռքերդ լվանալու համար: Մի խոսքով՝ բերությունների մի ամբողջ շարան: Ոմանք հասնում են իրենց կայարան եւ, խարխափելով ինչպես վագոններում, այնպես էլ կառամատույցներում տիրող խավարի մեջ, մի կերպ ազատվում են գնացքի հոգսերից: Իսկ նրանց, ովքեր շարունակում են ճանապարհը, նոր դժվարություններ են սպասում: Երբեմն նախատեսված 3-5 րոպեի փոխարեն գնացքը կանգ է առնում 20-30 րոպե: Պատահում է, որ հոսանքի լարվածության անկման կամ հիմնովին անջատման պատճառներով կանգառները ավելի երկար են տեւում, եւ խախտվում են գնացքների չվերթի ժամանակները: Շատ հաճախ գնացքների մեկնման ու ժամանման ժամանակներն այնքան են խախտվում, որ ուղեւորները տեղ են հասնում կեսգիշերին, երբ արդեն քաղաքային ոչ մի տրանսպորտ չի աշխատում: Մարդիկ մոլորվում են, թե այդ ժամին ինչպես տուն հասնեն, ուր պատսպարվեն: Սովորաբար նման դեպքերում ուղեւորները նախկինում գիշերն անց էին կացնում կայարանների տաքուկ սպասասրահներում: Իսկ հիմա դա անհնարին է դառնում, քանի որ ժամը 20-21-ից հետո փակվում են ցուրտ սպասասրահների դռները:

Ինչպես վկայեց գնացքի ոդեղ Պարգեւ Ավոյանը, շատ հաճախ մարդիկ մինչեւ լուսաբաց մնում են վագոններում, ինչը նույնպես անբուժելի է: Հակադարձաբար, հանուն երեխաների, ստիպված են լինում անբուժելին բուժելի դարձնել: Հետո ավելացրեց, որ ավելի վատթար վիճակ է սպասում ուղեւորներին ձմռան ամիսներին: Վագոնները չեն տաքացվելու, ջուր չեն ունենալու, որովհետեւ ցուրտ վագոններում ջրի բաքերը կարող են սառել ու հիմնովին շարից դուրս գալ:

Ավելի անմխիթար վիճակում էր Գյումրի-Երեւան էլեկտրագնացքը, որով վերադառնում էինք Երեւան: Այստեղ ավելի շատ էին կոտրված ու բաց դատուհանները: Դա դեռ բավական չէ, եղած մի քանի աղակիներն էլ քարերով ջարդեցին երեխաները Դալաբիկ եւ Սովետական կայարանների մոտակայքում: Այդ նույն գնացքով Երեւան էր գալիս նաեւ Գյումրիի լոկոմոտիվային դեպոյի ոդեղ Հովհաննես Ավետիսյանը:

«Ավելի վատին ենք սպասում, ասաց նա: Աղակի չունենք, էլեկտրական լամպեր չենք ստանում, վագոնները տաքացնող էլեկտրական վառարանները ամբողջությամբ շարից դուրս են եկել: Կան վագոններ, որոնք արտարվել են 50-ական թվականներին, եւ վաղուց անցել է դրանց օգտագործման ժամանակը: Հին են նաեւ լոկոմոտիվները, եւ պահեստամասերի բացակայության պատճառով դրանք նորոգելու հնարավորություն չենք ունենում: Եթե այդպես շարունակվի, մի քանի ամիս անց բերեւս չկարողանանք աղահովել էլեկտրագնացքների երթեւեկությունը»:

Ուղեւորը դժգոհում է երթուղու ծանրությունից եւ շատ հաճախ, ինչպես ականատես եղանք, հրաժարվում է վճարել վարձը: Տարբեր առիթներով Երեւան-Գյումրի էլեկտրագնացքիր օգտվելիս նկատել ենք, որ բոլոր 6 վագոններն էլ լեփ-լեցուն են ուղեւորներով: Երեւանից Գյումրի տոմսի արժեքը կազմում է մոտ 250 դրամ: Յուրաքանչյուր վագոնում նստատեղերի թիվը 80-ի է հասնում: Նշանակում է, միայն մեկ վագոնից ստացվող ուղեվարձի գումարը պետք է կազմի մոտավորապես 20 հազար դրամ: Վեց վագոնը միասին՝ 120 հազար դրամ: Մինչդեռ, ինչպես տեղեկացանք, նախատեսված է դրամարկղ մուծել ընդամենը 44 հազար դրամ: Կարծում ենք՝ մեկնաբանություններն ավելորդ են: Մինչդեռ ուղեկցող անձնակազմը դժգոհում է, որ սահմանված առաջադրանքը դժվարությամբ է կատարում:

Հետեւությունը Հայաստանի երկաթուղու վարչության մարդասիրական գնացքներում տիրող այդ անմխիթար վիճակի մասին բողնենք վարչության ղեկավարությանը:

ԴԵՐԵՆԻԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԴՊՐՈՑ

«Ջավախքը» սատարում է իր հայրենակիցներին

Վերջերս Երեւանում գործող «Ջավախք» հայրենակցական միությունը հանդես եկավ դիմում խնդրանքի առաջարկով՝ ուղղված Ջավախքի բնակիչներին, ուսուցիչներին, դպրոցների տնօրեններին, շրջանի ղեկավարներին: «Վերջին շրջանում անչափ դժվարացել է մարդկանց սոցիալ տնտեսական վիճակը, անդառնալի կորուստներ են կրում հոգեւոր ու մշակութային կյանքը եւ հատկապես կրթական համակարգը: Դպրոցները հայտնվել են լինել չլինելու վտանգավոր սահմանագծին եւ կարող են փակվել, եթե մենք ի զորու չլինենք կասեցնելու այդ կործանարար ընթացքը», ասվում է դիմումում: Այնուհետեւ, ավելորդ համարելով հիշեցնել, թե հայը դարեր շարունակ ինչպես է մաքառել ու կրթել իր զավակին, «Ջավախք» միությունը դիմում է ջավախքցիներին՝ հույս հայտնելով, որ իրենց ուսերին կչանեն հայ դպրոցը, քանզի «այսօր բերեւս ամենանեղանելի վիճակը չէ, որում հայտնվել ենք մենք, որովհետեւ կա Ջավախքը, կա դպրոցը, սիրելի հայրենակիցներ»: եւ կոչ է անում ջավախքցիներին ստեղծել աշխատելու բնականոն պայմաններ՝ դպրոցը սիրված բողոք մանկավարժներին հետ կանչելու համար: Միությունը դրա միակ հնարավոր միջոցը համարում է, բերեւս ժամանակավոր, մասնակի վճարովի ուսուցումը համակարգին անցնելը, որի համար հինգ կետից բաղկացած առաջարկություն է անում: Ըստ որի կազմվելու են ծնողական խորհուրդներ, որոնք էլ կազմակերպելու են մանկավարժների մրցութային ընտրություններ՝ աղահովելով մանկավարժական կոլեկտիվի մասնագիտական պատշաճ մակարդակը: Իսկ դպրոցը պահելու ծախսերը հոգացվում են աշակերտի ուսման վարձից եւ կոլտնտեսության եկամուտներից: «Ջավախք» հայրենակցական բարեգործական միությունն իր վրա է վերցնում դասագրքերի, ծրագրերի ու մեթոդական գրականության Ջավախք առաքման գործը:

Ասենք, որ սա առաջին դեպքը չէ, երբ «Ջավախք» միությունը աջակցում է իր հայրենակիցներին: Տարիների ընթացքում Ջավախքից Երեւան գնացած եւ տնավորված մշավորականությունը միշտ էլ իր սուրբ պարտքն է համարել դժվարին օրերին սատար կանգնել ջավախքցիներին: Հուսանք, որ մշակութային կյանքի այս ծանր օրերին իրենց հայրենակիցներին օգնության ձեռք կմեկնեն նաեւ հայաստանաբնակ ջավախքցի գործարար մարդիկ:

ՄԱՔՍԻՄ ՅՈՎՀՈՒՆՅԱՆ

Ջավախք

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՍԵՐԻԿԱ

Կրակոցներ կոկաինի բաժանմունքում

Վաշինգտոնում կրակում են օրը գլուխով էլ:
Հանրապետականները խիստ պատժամիջոցների կողմնակից են

Դեկտեմբերի 22-ին ժամը 15.30 տոլոին ինչ-որ տղամարդ մտավ Վաշինգտոն քաղաքի ոստիկանության կենտրոնական: Նա անցավ պահակային կողով, բարձրացավ 4-րդ հարկ, որտեղ գտնվում է թմրադեղերի դեմ պայքարի բաժինը: Այդտեղ այդպես բինոցի տակից հանեց կարճափող ավտոմատ, բացեց կոկաինի բաժանմունքի դուռը և հրաձգություն սկսեց: Հետևանքներն սարսափելի էին: Մահացավ Լոս Անջելեսի, Չիկագոյի և Նյու Յորքի հետ մեկտեղ ԱՄՆ-ի մայրաքաղաքն ահեղել է հանցագործությունների հասուկ տեսակ: Վաշինգտոնի մի շրջանում երեկոյան անցորդներ սրընթաց վազքի են դիմում գնդակներից խուսափելու համար, իսկ երբեմն 1-2 ժամ հետո գտնվող մեկ ուրիշ շրջանում որոշ հաղորդագրություններ գիշերը դուրս չեն վազում, քանի որ դրա կարիքը չկա:

Վաշինգտոն քաղաքն նահանգներից որևէ մեկի մեջ չի մտնում: Այն անմիջականորեն ենթարկվում է դաշնային կառավարությանը: Երեկոյան ստեղծված այդ կացությունը բացատրվում է հետևյալով: Իրենց դրամով ոստիկանության վարձող ու պահող նահանգները ցանում են խուսափել ամենն տեսակ հիմնագործունեությունից: Հետևելով դրդիչախանգիլոյի վրա: Ամենայն հավանականությամբ, նույն կերպ կվարվեր նաև Վաշինգտոնի քաղաքային կառավարությունը, եթե չձգտեր արագորեն վատնել կենտրոնացված ֆոնդերից իր ստացած ձի փողերը:

Ոստիկանության կենտրոնական մասում պատահած ողբերգությունն սահմանների դաշնային բյուրոյի երկու գործակալներ և-ննկ ոստիկան սպանվեցին: Սպանվեց նաև հարձակվողը: Նրա երկու մարդ ծաներ վիրավորվեց:

«Շատ օգնության» մեքենաներ և ուղղաթիռ գեղի վայր հասան հարձակումից քառասուներեն մի քանի ոտոն անց: Սակայն հետաքննության աշխատողներն եկել էին և ավելի շատ: Այդ պահից չի դադարում ամբողջ երկրի առջև կատարվող լուրջ հնարավոր հետևանքները:

Զոհված կասկածյալի անունն առայժմ չի հաղորդվում: Սակայն բոլոր փաստերը ցույց են տալիս, որ նա նախկին ոստիկան է, որը հետաքրքիր էր թմրադեղերի շարաբերման դատարանում: Որոնում նրա բնակության վայր են դարձել Վաշինգտոնի հարավարևելյան շրջաններից մեկը: Դեռ ԱՄՆ-ի մայրաքաղաքի ամենատարածված և առավել սահմանափակ մասն է, որտեղ ամենն գիշեր կրակոցներ են լսվում և որտեղ սպանությունները մայրաքաղաքի արդեն մեկ տարի հետո չեն համարվում քրեական դեպք:

Վաշինգտոնը բոլորությունների գծով ամերիկյան քաղաքներում առաջատար տեղերից մեկն է գրավում: Տարեցտարի ավելանում է հանցագործությունների դաշնակցային դատարանների դիմումների թիվը: Այդ դատարանում է վարչական կազմակերպումը կոչվում է Կոլումբիա դաշնակցային օկրուգ:

Մի քանի տարի առաջ հայտնի վարչ տվեցին և կարգադրեցին շատ կարգով հավաքագրել մոտավորապես 2000 ոստիկան:

Առանձնահատուկ լրիվ դատարանությունն չանցած, հարձակվողներն հավաքագրված ու վարձվածներում բաց բաղնված այդ ոստիկաններ հանցագործների ամենամեծ տոկոսը կազմեցին մայրաքաղաքի կարգ ու կանոնի դատապարտների շրջանում: Հանցագործներն ստեղծված այդ կացությունը բացատրական ստացան: Իրենց դրամով ոստիկանություն վարձող ու դատող նահանգները ցանում են խուսափել ամենն տեսակ հիմնագործունեությունից: Հետևելով դրդիչախանգիլոյի վրա: Ամենայն հավանականությամբ, նույն կերպ կվարվեր նաև Վաշինգտոնի քաղաքային կառավարությունը, եթե չձգտեր արագորեն վատնել կենտրոնացված ֆոնդերից իր ստացած ձի փողերը:

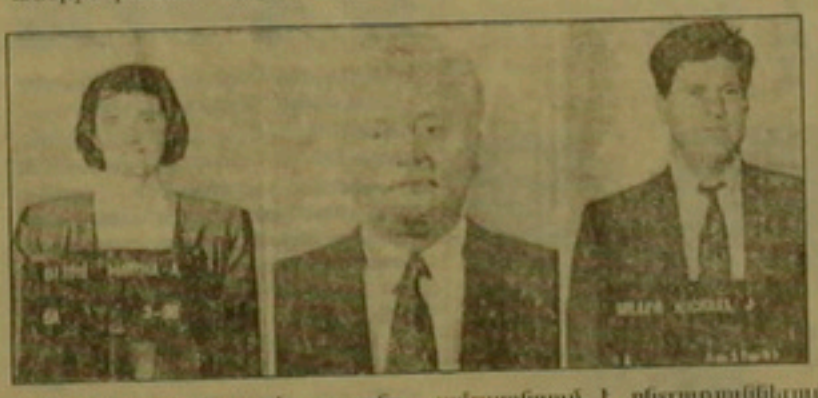

ԵՎՐՈՊԱ

ԱՄՆ-ը պատրաստ էր ճնշելու Իտալիայի կոմունիստներին

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգները 50 տարիների սկզբին պատրաստ էր Իտալիա գիսված ներխուժում ձեռնարկել, եթե երկրի հյուսիսում առաջատարություն տեղի ունենար կոմունիստների գլխավորությամբ: Պարզվում է գաղտնի ուներ կոնկրետ ծրագիր, որը նախատեսում էր ափ իջեցնել ամերիկյան զորքեր Սիցիլիան և Սարդինիան օկուպացնելու նպատակով: Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՐ-ՏԱՍՍ-ը, այդ են վկայում ԱՄՆ-ի Ազգային անվտանգության խորհրդի (ԱԱԽ) փաստաթղթերի վրա հիմնված և Իտալիայի բոլոր առաջատար թերթերում հրապարակված իտալական «Ամսա» լրատվական գործակալության նյութերը:

Նախագահ Հարրի Տրումենի կողմից հաստատված ԱԱԽ-ի 1950 թվականի ապրիլի 21-ի զեկուցագրում ասված է, որ Իտալիայի կոմկուսն իր տրամադրության տակ ուներ 75 հազար զարտնոց զինված կազմավորում, որի 65 տոկոսը կենտրոնացված էր հանրապետության հյուսիսային մարզերում: Դրանց ակտիվացումը «Իտալիայի օրինական կառավարության դեմ ուղղված կոմունիստների ներքին և արտաքին ագրեսիայի» վտանգի առաջացնում էր ստեղծում Ապիտակ տան համար: Կոմունիստների նպատակը, նախապատրաստվում էր զեկուցագրում, «երկրում Մոսկվային ենթարկվող բռնապետության հաստատումն էր»: Աղենինեյան բերդկղզու մեկ կամ մի քանի շրջաններում «կարմիրների» զինված դասը ամրացնում է բնակչությունների հաղթանակ տարած հանրապետական ուժերի դիրքերը, որոնք առաջարկում են կրճատել ուղղի նախագահ Քլինթոնի հանձնարարությունն ստացած հանցագործությունների դեմ պայքարի ծրագիրը: Հանրապետականներն առաջարկում են խստացնել դատավճիռները, բոլորովին մահապատիժ կիրառելու մասին: Դրանց ակտիվացումը ինքնուրույն տարած հանրապետական ուժերի դիրքերը, որոնք առաջարկում են կրճատել ուղղի նախագահ Քլինթոնի հանձնարարությունն ստացած հանցագործությունների դեմ պայքարի ծրագիրը: Հանրապետականներն առաջարկում են խստացնել դատավճիռները, բոլորովին մահապատիժ կիրառելու մասին: Դրանց ակտիվացումը «Իտալիայի օրինական կառավարության դեմ ուղղված կոմունիստների ներքին և արտաքին ագրեսիայի» վտանգի առաջացնում էր ստեղծում Ապիտակ տան համար: Կոմունիստների նպատակը, նախապատրաստվում էր զեկուցագրում, «երկրում Մոսկվային ենթարկվող բռնապետության հաստատումն էր»: Աղենինեյան բերդկղզու մեկ կամ մի քանի շրջաններում «կարմիրների» զինված դասը ամրացնում է բնակչությունների հաղթանակ տարած հանրապետական ուժերի դիրքերը, որոնք առաջարկում են կրճատել ուղղի նախագահ Քլինթոնի հանձնարարությունն ստացած հանցագործությունների դեմ պայքարի ծրագիրը: Հանրապետականներն առաջարկում են խստացնել դատավճիռները, բոլորովին մահապատիժ կիրառելու մասին: Դրանց ակտիվացումը

տարածքային ինքնուրույն ինքնակառավարման ինստիտուտի հնարավոր վտանգը, ինչպես այժմ հայտնի է դարձել, նաև խանգարում էր իրադարձությունների ընթացքին միջամտելու երկրի նպատակ:

1. Միջերկրական ծովի շրջանում զինված ներկայության ուժեղացում,

2. Իտալական կառավարության դիմումով և դաշնակիցների հետ խորհրդակցելուց հետո զորքերի ուղարկում Իտալիա,

3. Սիցիլիա կամ Սարդինիա և կամ երկու կղզիներ միաժամանակ զինվորական համակարգի ավելացում «կոմունիստական հարձակման հակազդեցություն» նպատակով: Փաստաթղթերում մատնանշվում է, որ Իտալիան կարեւորագույն երկիր էր հանդիսանում «նահանջների ազգային անվտանգության բանների տեսանկյունից»: «Կոմունիստական հավատին դաստիարակելու» առաջին առնչությամբ ԱՄՆ-ը պատրաստ էր օգտագործել իր ողջ հարավական, տնտեսական ռազմական հզորությունը: Պենտագոնը և ամերիկյան հատուկ ծառայությունները անցել կերպով «նշանաբանության տակ էին պահում» Իտալիան և տեղական կոմկուսը: 1947 թվականից, երբ ԻԿԿ-ն դուրս նետվեց կառավարության կազմից, բնդհանուր 1958 թվականը, երբ խոսք եղավ ձախ ցենտրիստական կոալիցիայի կազմման հետաձգության մասին, ԱՄՆ-ը պատրաստ էր Եւրոպայում պատերազմ սկսել «Ի պաշտպանություն Իտալիայի ժողովրդավարության»:

ՍՊՈՒԵԼՊՐԵՍ

ՍԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

Արեւելյան Եւրոպայից եւ ԱՊՀ-ից տարագիրների անլեգալ տեղափոխման ցանց

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆՄԲ: Արեւելյան Եւրոպայի եւ ԱՊՀ-ի երկրներից դեպի Արեւմտյան Եւրոպա եւ Ճապոնիա «կենդանի բեռի» տեղափոխման ցանց է ստեղծված, ասվում է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի այստեղ տարածված զեկուցագրում, որը կոչվում է «Օտարերկրացիների մասնաբաժնեց տեղափոխման դեմ պայքարի մի ջոցառումներ»:

Օրինակ, դեպի ԱՄՆ անլեգալ տարագիրների տեղափոխումը նրանց վրա նստում է 25-30 հազար դոլար, Արեւմտյան Եւրոպա՝ 15 հազար, Ճապոնիա՝ 10 հազար: «Եւրոպայի նավահանգիստներից անօրինական տարագիրներին ԱՄՆ փոխադրելու համար, ասվում է զեկուցագրում, մասնաբաժնեցներն օգտագործում են ծովային բեռնարկղեր, որոնք երբեմն հանդերձավորված են ջրատարով, անկողիններով եւ սննդի պատրաստման հարմարանքներով»: ԱՊՀ հաղորդագրերին ԱՄՆ փոխադրելիս, որպես տարանցիկ կետ օգտագործվում է Կանադան: Կանադայի իշխանությունները այս կաղակցությամբ տրանսպորտային ընկերությունների ծառայողներին հանդերձավորել են հատուկ սարքերով, որոնք թույլ են տալիս առանց բեռնարկղերը բացելու հայտնաբերել դրանցում աղքատ անօրինական ուղեւորներին:

ՀՅՈՒՍԻՍ

Թուրքիան եւ Ռուսաստանը կրկին պայքարում են ազդեցության ոլորտների համար

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆՄԲ: Ռուսաստանի եւ Թուրքիայի հին բանավեճը նորից է թեժացել, այս անգամ նավթի պատճառով: Իսկ հարաբանների գնով հնարավոր կլինի վերահսկել Բակվանների ստորգետնյա ինքնությունը: Հոյեմբերի 23-ի հոդվածում գրում է «Քրիչչն Սայենս Մոնիթոր» թերթը: Թերթը մեջբերում է ճանաչված թուրք խորհրդարանական Կամրան Ինանին: «Մենք զգում ենք, որ Ռուսաստանը սպառնում է Թուրքիայի սեպ տարածքները եւ շահերին»: Թուրքիայի ԱԳ նախկին նախարար Վանինի Խոպիթջլուն մեղադրում է Ամերիկայի «Կենտրոնական Ասիայում եւ Անդրկովկասում ռուսական Մոնրոնիզմի» ենթադրյալ սեպտեմբերության մեջ եւ նույնիսկ հասարակ, որ Մոսկվայի ու Վաշինգտոնի միջեւ նոր հանձնաժողովի գոյության ոչնչ տարածում Ռուսաստանի օգին ազդեցության ոլորտների բաժանման մասին:

Իր հերթին, Ռուսաստանը խանդոտ է մոտենում Անդրկովկասի, Կասպիական ծովի, Կրդրդստանի, Թուրքմենստանի եւ Ուզբեկստանի մասնակցությամբ բյուրեղ եկամուտների դաշնության ստեղծման Թուրքիայի փորձերին: Թերթը մեջբերում է Ռուսաստանի ԱԳՆ մամլո խոսնակ Սիխայիլ Դեմուրինի խոսքերը: «Այսպիսի փորձերը մեկուսացնում են բյուրեղ երկրներին եւ ծաղկեցնում ազգային ծայրահեղությունը»:

Սակայն Թուրքիայի նախագահ Դեմիրելը ստանձնելու գաղաթաձողում հակեմերին հայտարարեց. «Մենք անկախ ենք եւ մեր գործունեության համար կարիք չունենք որեւէ մեկի բույլտվությանը»:

Այժմ Թուրքիան այդ ինքզ երկրներում իրականացնում է 3.5 միլիարդ դոլար ընդհանուր արժեքով 178 մեծամասնական եւ մասնաբաժնային ծրագիր: Առավել ինտենսիվ են Ադրբեջանի հետ կապերը, որին Թուրքիան 800 մլն. դոլար է հատկացրել մարդասիրական օգնության ձեւով: Բացի այդ, նախագահ Դեմիրելը նոյեմբերին Թբիլիսի կատարած այցի ժամանակ առաջարկել է Բաքվից Վրաստանի վրայով գազամուղ անցկացնել մինչեւ Թուրքիա շրջանցելով Ռուսաստանը: «Այդ նավթամուղը դառնում է օսմանյան եւ ռուսական կայսրությունների պայքարից հետո Թուրքիայի եւ Ռուսաստանի ուժեղ հակամարտությունը», ընդգծում է «Քրիչչն Սայենս Մոնիթոր»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Իրանը հալածում է ադրբեջանցիներին»

ՍՏՈԿՀՈԼՄ, 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓՍՍՏ: Ստոկհոլմում գործող Ադրբեջանական մշակութային ընկերության անդամները դատապարտել են Իրանում ադրբեջանական մշակութային նկատմամբ իրականացվող հետապնդումները: Նրանց տվյալներով, վերջին շրջանում ադրբեջանական լեզվի ու մշակույթի քարոզիչներն Իրանում հալածանքի են ենթարկվում: «Մեր տվյալներով, վերջին օրերին Իրանի կառավարությունը նույնիսկ ձերբակալել է մի քանի հոգու, որոնք ուսումնասիրում էին ադրբեջանական մշակույթը: Մենք, որ ներկայացնում ենք ադրբեջանական մշակույթի էվեղական օջախը, դատապարտում ենք նման քայլերը եւ պահանջում Իրանի կառավարությունից վերջ դնել նման հակամարդկային արարքներին», ասվում է նրանց տարածած հայտարարության մեջ:

Թուրք բանվորները բողոքում են

ԱԹԵՆՔ, 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅՈՒ ՏԱՊՍ-«Հունաստանի ձայն» ռադիոկայանի հաղորդման համաձայն, նոյեմբերի 26-ին մի քանի հազար թուրք բանվորներ դուրս են եկել Անկարայի փողոցներ, բողոքելով սեփականաշնորհման օրենքի դեմ եւ պահանջելով կառավարության հրաժարականը: Տվյալ օրի նիստը նախատեսում է ոչեական 41 ձեռնարկության սեփականաշնորհում, որի հետեւանքով աշխատանքը կարող է կորցնել 25 հազար մարդ:

ՀՅՈՒՍԻՍ

ԱՄԷ-ն չի ֆինանսավորի ՍՈՒ-37 կործանիչների ստեղծման նախագիծը

ԱԲՈՒ ԴԱԲԻ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆՄԲ: Միացյալ Արաբական Էմիրությունները հերքում են այն հաղորդումները, թե իրենք մասնակցելու են ռուսական Ֆիրսանների կողմից ՍՈՒ-37 կործանիչի ստեղծման նախագծի ֆինանսավորմանը: Այդ մասին ասվում է Էմիրությունների դաշնային գործակալության այսօրվա հայտարարության մեջ, որտեղ վկայակոչվում է ԱՄԷ-ի զինվորական աղբյուրներից ստացված հաղորդումը: Այնտեղ նշվում է, որ իր ռազմաօդային ուժերի արդիականացման նպատակով ԱՄԷ-ի կառավարությունը որոշել է գնել նոր կործանիչներ, բայց դեռ չի բնորոշ դրանց տեսակը:

Նույն աղբյուրները վկայակոչելով, գործակալությունը գրում է, որ իրենց ստացած տեղեկությունները նշելու հնարավորություն ունեն ավիացիոն տեխնիկա արտադրող բ ամերիկյան, բ եւրոպական եւ բ ռուսական Ֆիրսաններ:

«1975 թ. ՊԱԿ-ը Լիսաբոնից հանել է մեկ բեռնատար գաղտնի թղթեր»

ԼԻՍԱԲՈՆ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ ՍՆՄԲ: ՊԱԿ-ի համար աշխատող գրասենյակներից օգնությամբ 1974 թ. աղիքյան հեղափոխությունից հետո Պորտուգալիայի անվտանգության նախարարությունից Մոսկվա առաքելու համար դուրս են բերվել մի ամբողջ բեռնատար գաղտնի փաստաթղթեր, այդ թվում Մադրիդի դատավորության գործակալների ցուցակներ: Այդ մասին երեքշաբթի օրը Լիսաբոնում կայացած մամլո ասուլիսում հայտարարեց Օլեգ Կալուգինը, որը Պորտուգալիա է մեկնել իր «Լրտեսի հուշերը» գրքի ներկայացման արարողությունը ներկա գտնվելու համար:

• Հեղինակը ասաց նաեւ, որ 1975-1977 թթ. ՊԱԿ-ը Պորտուգալիայում օգնել է մի քանի հիսուն սարդ տղաների ծառայություններից, որոնք գաղտնի տեղեկություններ էին հաղորդում գլխավորապես ՆԱՏՕ-ի ռազմածովային ուժերի մասին եւ աշխատում էին «ոչ թե հանուն փողի, այլ գաղափարախոսական հանձնարարությամբ»:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Վարազդատ Հարությունյան-85

Վանեցիները կրկին ցույց տվին, որ իրենք շնորհքով մարդիկ են

Նոյեմբերի 25-ին Երևանի ճարտարապետի տանը /կայացավ ճարտարապետության դոկտոր, պրոֆեսոր Վարազդատ Հարությունյանի ծննդյան 85-ամյակի հանդեսը: Դրա նախաձեռնողներն էին Երևանի ճարտարապետաշինարվեստային ինստիտուտը և Հայաստանի ճարտարապետների միությունը: Այդպես կլինի դեմ է լինեիր, հոբելյարն առաջինի դասախոսն է եղել ամբողջ 56 տարի և եկորդի վարչության նախագահը շատ տարիներ (1962-74):

Հանդեսը բացեց միության նախագահ Այբոս Զուրաբյանը, առաջին խոսքն ասաց ինստիտուտի ռեկտոր Արեգ Բեգլարյանը, ողջույնի խոսքով հանդես եկավ բարձրագույն կրթության և գիտության նախարար Վարդան Գնունին: Հոբելյարի կյանքն ու գործը ներկայացրեց ճարտարապետ, պրոֆեսոր Մարտին Միհայելյանը, սեղմ ու տպավորիչ: Նրա գիտական և մարդկային նկարագիրը բնութագրող խոսքը ասացին Լևոն Հախվերդյանը (ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտ), Արգամ Պապոյանը («Հայաստան Իտալիա» ընկերություն), Լևոն Միհիջանյանը («Վասդակաղ» հայրենակցական միություն), Ռոբերտ Միրոյանը («Հայմամուլի» տնօրեն), Արմեն Մինասյանը (Իրանահայ ուսանող), Կորյուն Ղազարյանը (հուշարձանների պահպանության վարչություն), Դավիթ Քերթենջյանը (ճարտարապետության դոկտոր), Գևորգ Մուշեղյանը (ճարտարապետ), Լևոն Իգիթյանը (քաղաքաշինության և ճարտարապետության վարչություն), Արամ Բալանթարյանը (հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ), Նարեկ Սարգսյանը, Յուրի Սաֆարյանը, Հենրիկ Մամյանը, Սարգիս Կարապետյանը (ճարտարապետաշինարարական ինստիտուտի դեկան, պրոռեկտոր, ամբիոնների վարիչներ):

Նրանց խոսքերի մեջ պատկերացավ կրանեն ու գործը մի մարդու, որն ունեցել է զարթական ուրի ծանր մանկություն, Թիֆլիսում միջնակարգ կրթություն ստանալով ուսուցիչ է եղել Հյուսիսային Հայաստանի գավառներում, 1937-ին Երևանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտ ավարտելուց հետո, առանց մագիստրի շեղման, նշանակվել է հայ ճարտարապետական արվեստին: Գիտակցական կյանքի բազմաթիվ սեփականում և հետազոտությունում: Եղել է հուշարձանների պահպանության կոմիտեի նախագահ (1945-51), 1977-ից հուշարձանների պահպանության բնակության նախագահն է և «Վասդակաղ» միության պատվավոր նախագահը:

Նա ավելի քան կես դար ճարտարապետական արվեստ է ուսուցանել իր ասողներին: Լավ ասաց իրանահայ ուսանող Մինասյանը. «Նա ավելի շատ ճարտարապետներ է մեծացրել, քան Հովհաննես Մկրտչյան հավատացյալներ» (հոբելյարը հետո հարկ համարեց ճշտել՝ 10 000 հիսուսար և 2000 ճարտարապետ): Այստեղ ասվածից մնայուն հոբելյարի գիտական աշխատանքի արդյունքները եղան, որ նրան արժանացրին Թորոս Թորոսյանի մրցույթի դափնեկիրը լինելու պատվին. «Երևանի 5-7-րդ դարերի ճարտարապետական հուշարձանները», «Միջնադարյան Հայաստանի քարվանաճանապարհներ և կամուրջներ», «Անի քաղաք», «Հին աշխարհի ճարտարապետություն» և ուրիշ գործեր, որոնց դասակը եղավ 1992-ին լույս տեսած «Հայկական ճարտարապետության [illegible]» [illegible]:

Այսքան լեցուն [illegible] ստեղծագործական [illegible] ստեղծելու համար պետք էր համակված լինել հայրենիքի սիրով, Վանա սիրով, հանդեպ, գիտության սիրով, բնականի, գինու և երգի սիրով, հայ երգի, ոչի ճանաչված վարպետն է հենց ինքը:

Նա այն էջերից է, որ աշխարհ են եկել դարասկզբին, և քաջառողջ կյանքով ապրում ու գործում են հաջող դարը դիմավորելու վճռականությամբ: Նա վերջին մարդկանցից մեկն է, որ տեսել է Հովհաննես Թումանյանի լույս երեսը որբանոցի սան եղած ժամանակ:

Գեղեցիկ խոսքեր շատ ասվեցին հոբելյարի հասցեին, ինչպես կարգն է, բայց առավել գեղեցիկ եմ «Ծաղիկներ, ծաղիկներ ...» հայտնի երգի [illegible] ...» հայտնի [illegible]:

Երկու երեք [illegible] առանց շփոթվելու, սիրահոժար համբերությամբ իր հասցեին ասված դրվատանքի խոսքերը լսեց հոբելյարը և շնորհակալության խոսք ասաց այնքան գեղեցիկ, Վան Վատպուրականի այնքան կարոտով, որ մեզ կլիներ դրանից գեր մի բանի մեջքերում չանելը. «... օտարության մեջ մնացին Վանն ու նրա երեքնի ծաղկուն այգեստանները, ծիծաղախիտ Վանա ծովն առաջվա պես շարունակեց ծփալ, ամեն առավոտ առեր ճառագեց Սիփանի ձյունադաս գագաթին. Այդեստանի վտոգներում ռոճենիներ տխոր ու մեղմիկ շարունակեցին առատել իրենց դալարիկ ճյուղերը ... Ես և մի խումբ վանեցիների ժառանգներ բախտավոր ենք, որ արժանացանք ողնորդությանը դեռի Վան Վատպուրական ... նախնյաց ոտնահետքերով շրջելիք գեղածիծաղ ծովի ափերով, եղանք Վարագավանքի ավերակներում, Աղթամար կղզում, հիացանք հայաբեն Սուրբ Խաչ տաճարով, նրա կամարների տակ հնչեցինք հայրենի երգեր, մոմեր վառեցինք, խունկ ծխեցինք ... տառապալից արտով ու լացակումած աչքերով վերադարձա աղեղն օտարացած ծննդավայրիցս, առանց կրկին տեսնելու հույսի», «Դարասկզբից եկող կյանքս եղավ նման հարատև մազլցման, դժվարին մամառմամբ մասնակից դարձա իմ հարազատ ժողովրդի ազգային վերածննդին և բախտ ունեցա իմ համեստ ներդրումը կատարել: Այս վերածննդին եմ դրատական, որ փոքրիկներում կուրիկ արթոնից և ջոր ծախողից դարձա ժողովրդին ոլորտի մի գործիչ». «Տակավին մնում եմ աշխատանքային դիրքերում, զանգաս չունեմ առողջական վիճակիցս, վերջին անգամ հիվանդացել եմ 1915 թվականին (բեռ ամբողջ կյանքում ադրել եմ հանգստանալ բժշկական խորհուրդներին): Ընդարձակ մաղթում եմ վանեցու երկարակեցություն»:

Այս մեծահոգի բարեմաղթությամբ էլ ավարտվեց հոբելյանական հանդեսը. գեղեցիկ հանդեսը: Հետո մեծարելով հյուրերը հրավիրվեցին երկրորդ հարկ, որ բացված էր վանեցիաբար շատ (մեր ժամանակի համեմատ շատ շատ) սեղան: Այստեղ ևս հնչեցին Վատպուրականի երգեր, որոնց լսողները կատարողն իմը հոբելյարը եղավ:

Այո, վանեցիներն այդ օրը ցույց տվին, որ իրենք շնորհքով մարդիկ են:

ԼԵՎՈՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ

Ֆրանսիական մամուլը Աբելյան թատրոնի հյուրախաղերի մասին

Ինչպես արդեն գրել է «Ազգը» նոյեմբերի 9-ի համարում, նույն ամսվա 19-22-ը Եւրախորհրդարանի նստավայրում Ֆրանսիական Ստրասբուրգ քաղաքի ազգային թատրոնում, որտեղ է տեղի ունենային Վանաձորի Աբելյան թատրոնի հյուրախաղեր: Թատերախումբը ներկայացնելու էր Անտոն Չեխովի «Երեք քույր» պիեսը, որը 1989 թ. բեմադրել է թատրոնի տնօրեն Վահե Շահվերդյանը: Նա թատրոնի տնօրենն ու բեմադրիչն է 1973 թվականից, հյուրախաղերի առթիվ գրեց «L'Alsace» թերթը (18. 11. 1994): Չնայած 1988 թ. ավերիչ երկրաշարժին, ինչպես նաև թատերախմբի աղքատիկ վարձատրությանը, մարդիկ աշխատում են խանդավառությամբ, գրում է թերթը: Իսկ առհասարակ, Ֆրանսիայում Աբելյան թատրոնի հյուրախաղերի մասին առաջինը գրեց ֆրանսահայոց «Ֆրանս Արմենի» ամսագիրն իր հոկտեմբերյան համարում, մասնավորապես նշելով, որ 1993 թ. հունիսին արտգործնախարարության գեղարվեստական գործունեության ֆրանսիական ընկերակցության հրավերով Ստրասբուրգի ազգային թատրոնի բեմադրիչ եւ նորընտիր տնօրեն Ժան Լուի Մարտինելին մեկնել էր Վանաձոր եւ ծանոթացել Աբելյան թատրոնի աշխատանքներին: Նա մեծ տպավորություն էր ստացել եւ թատերախմբին հրավիրել Ստրասբուրգ: Նոյեմբերի 1-ի համարում թատրոնի հյուրախաղերի մասին գրեց Փարիզի «Յառաջ» օրաթերթը: «Ֆրանս պրես» գործակալությունը նոյեմբերի 8-ին հաղորդագրություն տարածեց այն մասին, որ 1931 թ. հիմնված Աբելյան թատրոնը նույն ամսվա 19-22-ը Ստրասբուրգում հայերեն ներկայացնելու է Չեխովի «Երեք քույրը» ֆրանսերեն միաժամանակյա թարգմանությամբ: Հյուրախաղերին անդրադարձան «Մոնդը» (12. 11. 1994), «Լի բերասիոնը» (16. 11. 1994, 18. 11. 1994), Ֆրանսիայի երջանային եւ մշակութային բազմաթիվ թերթեր: Մասնավորապես «Լիբերասիոնը» նոյեմբերի 18-ին գրեց. «Ներկայացման «խայտաղղված» բեմահարդարանքը, իրերի կույտերը, մասունքները հիշեցնում են Փարաջանովի կոլաժները, որ կարելի է տեսնել նրա երեւանյան տունթանգարանում: Այդ մարդը Վահե Շահվերդյանը հմայիչ էր եւ բարեկամ: Կինոբեմադրիչի եւ ոլորտիկ արվեստի վարպետի ստորագրած անձնական մեծ լուսանկարը զարդարում է Վահեի աշխատասենյակը»: Ի դեպ, «Դերնիեր նուվել դ' Ալզաս» թերթի նոյեմբերի 17-ի համարից տեղեկանում ենք, որ նույն ամսվա 17-19-ը Ստրասբուրգի «Սբար» կինոթատրոնում ցուցադրվելու էր Փարաջանովի «Մոռացված նախնիների ստվերները» հանրահայտ ֆիլմը: Նույն թերթը նոյեմբերի 22-ին հաղորդում է, որ Վանաձորի Ա Աբելյան թատերախմբի առաջին իսկ ելույթն ավարտվել է հանդիսականների հոտնկայս օվացիայով: Հայ, ռուս եւ եւրոպացի հեղինակների շուրջ յոթ տասնյակ գործեր բեմադրած Աբելյան թատրոնն այժմ մտածում է Լոս Անջելես մեկնելու մասին, որ նա հրավիրված է հյուրախաղերի:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ՔՅՈՒՐՅԱՆԸ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Պիտերում հնարավոր է հումորի հանրագիտարան

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, ՍՆԱՐՔ, ԻՄՍ ՊՐԵՍ: Հայտնի ճնճաղաս եւ գրականագետ Բենի Դիկս Սարնովը պատրաստվում է հրատարակել «Հումորի համաշխարհային հանրագիտարան»: Այն կլինի երկու մասից, առաջինում նախատեսվում են տեղեկություններ բոլոր ժամանակների եւ ժողովուրդների հումորիստ գրողների մասին, երկրորդում նրանց գործերի եւ ընդհանրապես բանահյուսական հերոսների մասին: Հանրագիտարանի հրատարակման ճակատագիրը հովանավորներից է կախված:

■ *Հայ հինգտարեներ Մոսկվայում դպրոց կառուցեցին:* Նոյեմբերի վերջին Վոլգայի ափին գտնվող Մոսկվա քաղաքում շահագործման հանձնվեց միջնակարգ դպրոց: Լուսավոր, ուսուցման ժամանակակից միջոցներով սարքավորված դասասենյակներով եռահարկ այդ շինությունը կառուցումն իրականացրել է հայ շինարարների բրիգադը: Գլուխն Պողոսյանի ղեկավարությամբ: Դպրոցականների համար այս ճիշտ շինարարներ դրաստատել էին քաղաքի դեկավարների հետ անմիջական համագործակցությամբ:

ՍՄԵԼՊՈՐԵՍ

ԵՐԵՎԱՆ

Ամանք դասապուլի էին, ամանք հուզիչ հանդեսի

Կոմիտասի 125-ամյա հոբելյանին էր նվիրված Երեւանի Արաբկիրի շրջանի թիվ 77 դպրոցի հայոց լեզվի եւ գրականության ուսուցչուհի Նարինե Շահնազարյանի կազմակերպած գրական երաժշտական ցերեկույթը՝ իր իսկ բացման խոսքով: Երիտասարդ ուսուցչուհին, մեր առօրյայի ծանր հոգսերը մի կողմ դրած, երեքշաբթյա սուղ դասերում ուսուցիչների դասադուլի օրերին, կազմակերպեց եւ դպրոցի լեփ-լեցուն դահլիճի հանդիսատեսին՝ ուսուցիչներ, ժողկրթարանի աշխատակիցներ, դպրոցականներ ու ծնողներ՝ ներկայացրեց իր ծրագիրը:

Բեմը զարդարված էր բաղարների մեջ ամփոփված բազմերանգ ծաղիկներով, կենտրոնում ցոլարձակող մոմը լույսի բոլորը՝ հավերժացման խորհրդանիշներ:

Հավանաբար ուսուցչի ժառանգակայության մեջ է նստած սովորեցնելու, մատուցելու եւ ոգեշնչելու կարողությունը: Թերեւս դրանով էր լեցուն ամբողջ հանդեսը: Երգահանի կենսագրությանը զուգընթաց, դպրոցականների շուրթերից հնչեցին ճարտարությունն ու երաժշտությունը: Արտասանվեցին հայվածներ Պարույր Սեւակի «Անլուսի զանգակատնից», իսկ ազգային տարազով մի փխրուն աղջնակ կատարեց հայկական սաղմոսներ եւ շարականներ: Մասնակից բոլոր երեխաներն անգամ մեծ հայի դարգագույն կենսագրական տվյալները հուզմունքով էին արտաբերում, ինչը չէր կարող չփոխանցվել հանդիսատեսին, որը երկու ժամ վերսին իմաստավորեց, ճանաչեց կամ հայտնագործեց մեծագույն մարդուն:

Ուսուցչուհու մտահոգությամբ, օտարության եւ անհուսության մեջ ավարտված կոմիտասյան կյանքի դրվագները դիտի ուղեկցվեն դասարանի երաժշտությամբ, բայց ճանապարհը, որը դիտի կատարեր այդ «դերը», իրենից ան կախ, թեպետ մեզ հայտնի դասաձեւերով սահմանված էր «լոել»:

ԱՌԱՔԵԼ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՁՐՈՅՑԱԿ

Հուսամրցաշար նվիրված Դավիթ Համբարձումյանին

ԴԵՐԵՆԻԿ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ.

Երեք տարի է, ինչ մեզ հետ չէ փառաբանված ջութակահարը, միջազգային կարգի սպորտի վարպետ, Եվրոպայի կրկնակի չեմպիոն, օլիմպիական խաղերի մրցանակակիր, նախկին Խորհրդային Միության բազմակի չեմպիոն (14 անգամ), «Գարեգնաշային ծիծեռնակ» եւ ջութակի բազմաթիվ այլ մրցանակների հաղթող Դավիթ Համբարձումյանը: Կենսախինդ այս մարդիկն իր հայրենակիցներով անչափ մեծ ուրախություն է դարձրել մարզածեւի սիրահարներին: Նրա ջութակը զարմանք էին պատճառում մարզածեւի մասնագետներին եւ դիտողներին: Անչափ բարդ ու անսխալ ցատկերից հետո այնպես էր սուզվում ջրի մեջ, որ հարվածից միայն ջրի բույլ շիթեր էին առաջանում: Իր անմոխրանելի մարզիչ Լավրենտ Թառոյանի անմիջական մասնակցությամբ ստեղծեց ջութակի հայկական դպրոցը, որի լավագույն ներկայացուցիչներն եղան Սերժ Քոչարյանը, Վասիլի Կուվշինկինը, Արսեն Ջավադյանը, Վահան Սարիբեկյանը, Սյուրեն Էմիրզյանը, Մարգարիտ Թեւոսյանը եւ շատ ուրիշներ:

Վաղամեռիկ մարզիկը դեռեւս կենդանության օրոք ակամա եղավ իր անվամբ ասոցիացված մրցանակի միջազգային մրցաշարին: Հայաստանի ջութակահարների հետ «Դավիթ Համբարձումյանի մրցանակ» էին վիճարկում նաեւ Ռումինիայից, Հունգարիայից ու Վրաստանից ժամանած ուժեղագույն ջութակահարները: Քչերին է բախտ վիճակվում իրենց կենդանության օրոք նման պատվի արժանանալ: Արդեն թողել էր մեծ սպորտը, անցել մարզչական աշխատանքի, որից հետո նրան վստահել էին նաեւ հանրապետության սպորտկոմիտեի նախագահի տեղակալի պաշտոնը: Ավաղ, երկար չապրեց, եւ նրա անսպասելի մահից հետո արդեն 3-րդ անգամ հուսամրցաշար է անցկացվում, որը նրա անմահության խորհրդանիշն է դարձել: Ու թեեւ վերջին երկու-երեք տարիներին ստեղծված դժվարությունների հետեւանքով ցամաքել են մայրաքաղաքի բոլոր ջրավազանները (բացառությամբ երիտասարդական պալատի ջրավազանի), այնուամենայնիվ մարզածեւի նվիրյալները, որոնցից շատերը բախտ են ունեցել տեսնելու Համբարձումյանի ելույթները, շարունակում են մարզվել առանց ջրի, ցամաքում, ցատկացանցերի օգնությամբ: Միայն դեղձից դեղձ են ջրի երես տալիս, այն էլ միայն երբեմն Ռուսաստանի այլ քաղաքներում ինչպես մրցաշարերի մասնակցելու առիթով:

Երրորդ անգամ անցկացվող այս հուսամրցաշարը, որում մեր հանրապետության մարզիկների հետ իրենց ուժերը չափելու են՝ եկել միայն Վրաստանի ջութակահարները, անցկացվեց երիտասարդական պալատի (միակ գործող) ջրավազանում, որն այնքան էլ հարմար չէ ջութակի մրցումներ անցկացնելու համար: Մասնակիցները մրցեցին միայն երկու ձեւում ոսնացատկում եւ 5 մետր աշտարակացատկում: 10 մետր բարձրության աշտարակի տեղադրման հնարավորություն չկա լողավազանի ծածկի համապատասխան բարձրության չլինելու պատճառով: Ոսնացատկերում աղջիկների միջեւ պայքարում ամենից շատ 327.03 միավոր վաստակեց սպորտի վարպետ Փառանձեմ Զաքարյանը: Վրաստանի ներկայացուցիչ Ինգա Բաբեդուրին նրան զիջեց 10 միավորով եւ գրավեց երկրորդ տեղը: Երրորդը Անհա Ղարիբյանն էր:

Տղաների մրցապայքարում, նույն ձեւում, հաղթանակ տարավ Դավիթ Համբարձումյանի անվան ջրացատկի մարզադպրոցի սան Սամվել Մկրտչյանը (411,45 միավոր): Հովհաննես Ավքանեղիյանը 407,82 միավորով գրավեց երկրորդ տեղը: Միխայիլ Սախիվվիլին (Վրաստան) արժանացավ 3-րդ մրցանակին: Հինգ մետր աշտարակացատկում դարձյալ անգերազանցելի մնաց Փառանձեմ Զաքարյանը: Այստեղ արդեն Բանդուրինը մեկ քայլ նահանջեց, երկրորդ տեղը բաղնելով Անհա Դարբինյանին: Տղաների փոփոխություն եղավ նաեւ տղաների մրցապայքարում, առաջին տեղը գրավեց Ավքանեղիյանը, հաջորդ երկու տեղերը համապատասխանաբար բաժին ընկան Սամվել Մկրտչյանին եւ Միխայիլ Սախիվվիլուն:

Հուսամրցաշարի վերջին օրը մասնակիցները հանդես եկան ցուցադրական ելույթներով, որից հետո տեղի ունեցավ մրցաշարի հանդիսավոր փակման արարողությունը: Հաղթողներն ու մրցանակակիրները արժանացան դասակարգերի եւ հուշանվերների, որոնց հանձնողների թվում էին Համբարձումյանի այրին Կարինե Համբարձումյանը, ջրացատկի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ Վլադիմիր Աղաբեկյանը եւ Համբարձումյանի անվան մարզադպրոցի տնօրեն, մրցաշարի գլխավոր մրցավար Լավրենտ Թառոյանը:

ՖՈՒՏԲՈԼ

«Ազգի» թղթակիցը «Եվրոպայի ոսկե գնդակ» հարցման մասնակից

«Ֆրանս Ֆուտբոլի» միակ ընտրությունը Հայաստանից Սուրեն Բաղդասարյանին

«Ֆրանս Ֆուտբոլ» աշխարհահռչակ շաբաթաթերթից ֆաքս ստացվեց «Ազգ» թերթի խմբագրության հասցեով, որում խնդրվում է մասնակցել «Եվրոպայի ոսկե գնդակ» մրցանակաբաշխության, որն անցկացվում է 1994 թ. Եվրոպայի լավագույն խաղացողին: Ինչպես նշվում է գրությունում, այս տարի 1-ին անգամ աշխարհամասի լավագույն ֆուտբոլիստին որոշելու համար քվեարկությանը մասնակցելու են ՈՒԵՖԱ-ի անդամ բոլոր 50 երկրներից 49-ի լրագրողները, բացառությամբ Իսրայելի, որը ներկայացնում է Ասիան: Հայաստանին քվեարկության մեկ ձայն է տրվել, եւ այդ դերակատարությունը վերապահվեց «Ազգ» թերթի մարզական դասակարգման Սուրեն Բաղդասարյանը: Առաջարկվում է սեփական ընտրությամբ եւ ըստ հերթականության ներկայացնել 5 խաղացողների, որոնց տրվելու է համապատասխանաբար 5, 4, 3, 2, 1 միավոր: Ընդ որում Եվրոպայի լավագույն խաղացող կարող են ճանաչվել միայն այն ֆուտբոլիստները, ովքեր Եվրոպական որեւէ երկրի հպատակություն ունեն: Ասենք Ռոնալդոն, Բեբետոն, կամ Արեոի Պելեն, որոնք հանդես են գալիս եվրոպական երկրների թիմերում, չեն կարող լինել հին աշխարհամասի ընտրյալների թվում:

Ահա Սուրեն Բաղդասարյանի ընտրությունը.

1. Խրիստո Ստոյչկով (Բուլղարիա)
2. Գեորգի Հաջի (Ռումինիա)
3. Մարսել Դեսայի (Ֆրանսիա)
4. Ֆիլիպ Ալբերս (Բելգիա)
5. Ռոբերտո Բաջջո (Իտալիա)

ԱՀՈՍ ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ.

ԱՍՏՂԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Նավրատիլովան հեռացավ առանց արդյունքների

ԳԵՎՈՐԳ ԱՍԼԻԿՅԱՆ.

Վանտա, Ֆրանսիա

Դեռեւս անցած ամռանն ամերիկացի անվանի բենիսիստուհի Մարտինա Նավրատիլովան հայտարարեց, որ հրաժեշտ է տալիս մեծ բենիսին: Սա կայն այդ անելը հեշտ չէր, եւ բաժանվելը եր կարաձգվեց եւս մի քանի ամիս: Նյու Յորքի Masters միջազգային խոշոր մրցաշարում Մարտինա Նավրատիլովան անցկացրեց իր վերջին խաղը: Դա նրա 1650-րդ ելույթն էր պրոֆեսիոնալ բենիսում: Նավրատիլովան պարտվեց Գաբրիելա Սաբատինիին եւ դուրս մնաց իր վերջին մրցաշարից: «Մեդիսոն Սկվեր Գարդեն» հսկա դահլիճը լեփ-լեցուն էր 18 հազար մարզասերներով, որոնք հոնկայս եւ բուռն ծափահարություններով հրաժեշտ տվեցին իրենց մեծ չեմպիոնուհուն, որը գրեց կանանց բենիսի պատմության հիմնական մասը, դառնալով բազմաթիվ բեկորդների հեղինակ: Նյու Յորքի մրցաշարի կազմակերպիչները Նավրատիլովային նվիրեցին մի մոտոցիկլ, որը նրան պետք է տանի առասպելական աշխարհ: Թենիսի 38 ամյա «մեծ մայրիկը», որը ոչ մի կարիլ արդյունք չթափեց հրաժեշտի հանդիպումներում, դառնալով բազմաթիվ բեկորդների հեղինակ: Նյու Յորքի մրցաշարի կազմակերպիչներ

ԱԶԳ օրվա հեռագիրը

ՄՈՍԿՎԱ

Համահայկական հավաքի աշխատանքը կսկսվի դեկտեմբերի 1-ին

Միաբանել ածրոդջ աշխարհի հայությանը, հայրենիք դարձնել ծաղկուն մի երկիր, հայկական համայնքների միջև վերականգնել հաստատուն կապ, հիմնել կրթական, մշակութային, գիտության և տեղեկատվական կենտրոններ: Սա է Հայկական համաշխարհային համաժողովի հիմնադիր հավաքի նպատակը: Բացի համաժողովի կանոնադրության ընդունումից, կքննարկվեն աշխատանքային հանձնաժողովներ:

Հավաքի ընթացքում կքննարկվեն նաև Հայաստանի և ԼՂՀ սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը, Հայաստանին օգնություն գույց տալու ծրագրերը, տեղեկատվական և ֆինանսական կենտրոնների ստեղծումը. 1915 թ. հայերի ցեղասպանության հարցը: Հավաքի օրերին կլրացվի նաև Մեծ Ջիլավրանի Մոսկվայի հայկական գիմնազիայի նոր շենքը, կկատարվի «Սարդ իսայ» կառուցվելիք եկեղեցու տեղի օծում, այցելություն Մոսկվայի հայկական եկեղեցի, երկրաչափի գտնելի հիշատակին նվիրված սգո ժամերգություն: Հավաքի դաշտի ուսկերների համար նախատեսված է նաև ճոխ մշակութային ծրագիր:

Հայաստանը նայելու դաշտում Հակարդակով կներկայանա հավաքին: Դեկտեմբերի 1-8-ը Մոսկվայում անցկացվող հավաքին կմասնակցեն 40 երկրների 2000 դաշտի ուսկներ: Բացի ձեռնարկությունների տնօրեններից, հավաքի աշխատանքներին կմասնակցեն նաև արվեստի և գիտության, դրականության, պետական գործիչներ, հայաստանյան մամուլի ներկայացուցիչներ: Համաշխարհային հայկական համաժողովի երևանյան գրասենյակի տնօրեն Սամվել Դիկանյանի ասելով, նախապատրաստական աշխատանքները արդեն մոտենում են վերջին:

EREBUNI MEDICAL CENTER
ORL SERVICE UMAF

ԼՕՐ բաժանմունքը հագեցված է բոլոր ժամանակակից յուրահատուկ սարքավորումներով, որոնք միակն են Հայաստանում: Դրանք հնարավորություն են ընձեռում ախտորոշել քթի, կոկորդի և ականջի հիվանդությունները և կատարել յուրահատուկ բարդ վիրահատություններ նորագույն եղանակներով, այդ թվում՝

- ԼՕՐ օրգանների ֆիբրոսկոպիա (ներքին զննում)
- թվային աուդիոմետրիա (լսողության ֆունկցիաների ստուգում)
- լսողական ապարատների ընտրություններ և դրոտեզավորում
- լսողությունը վերականգնող վիրահատություններ
- դեմքի կոսմետիկ վիրահատություններ (ականջի և քթի)
- կոկորդի միկրովիրահատություններ
- և այլն

Վիրահատությունների մեծ մասը կատարվում է ընդհանուր անզգայացումով: Ձեզ կբուժեն լավագույն բժիշկները, որոնք ուսումնասիրություն են անցել Եվրոպայի և ԱՄՆ-ի լավագույն բժշկական կենտրոններում:

Մեզ կարող եք դիմել հետևյալ հասցեով՝ Երեբունի բժշկական կենտրոն, ԼՕՐ բաժանմունք, հեռ. 47-23-70, 47-24-90

ԵՐԵԲՈՒՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ԼՕՐ ԲԱԺԱՆՄՈՒՆՔ

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
A STYLE
ORIGINAL DESIGN

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

Մեր հասցեն՝ Երևան, Հանրապետության 47,
Հեռախոս՝ 581841

Լույս է տեսել
ԳԻՆԴ
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
կողմից հրատարակվող
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ
ԿԱՉՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՏԵՂԵԿԱԳՐՔԻ
հերթական հրատարակումը

A STYLE

Ցանկացողներին տեղեկագիրը կուղարկվի իրենց նշված հասցեով, առանց հավելավճարի:

Ձանգահարել՝
58 13 51, 58 91 67

ԴՈՒՔ ԿՍՈՎՈՐԵՔ ԱՆԳԼԵՐԵՆ

* Մագիստրոսի աստիճան ունեցող ամերիկացի դասախոսներ
* Համապատասխան գրականություն և ձայնագրություններ
* Տեխնիկապես կահավորված լսարան
* Դասավանդման 3 փուլ
* Սկսնակների, լեզվի զարգացման և կատարելագործման դասընթացներ
* Հատուկ դասընթաց ամերիկյան ուսումնական հաստատություններ ընդունվել ցանկացողների համար (TOEFL)

Սովորեք անգլերեն այսօր
FREE FLIGHT
Կրթական կենտրոն

Երևան, Աբովյան 14, «Երևան» հյուրանոց,
200 սենյակ: Հեռ. 529418

«ՆԱԻՐԻ - ՏՈՒՐԻՍՏ»
ՖԻՐՄԱՆ
ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹՅԱՆ

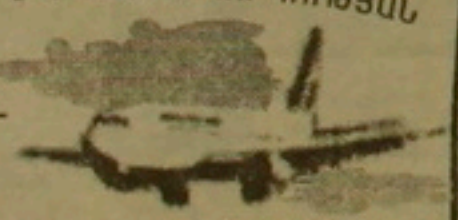

ԵՐԵՎԱՆ - ՎԱՐՇԱՎԱ - ԵՐԵՎԱՆ
երթուղով,
4 օր, թռիչքը դեկտեմբերի 5-ին և 19-ին:
Ուղեգրի արժեքը $380 (դրամով ըստ կուրսի)
ԵՐԵՎԱՆ - ԲՐԵՍՏ - ՎԱՐՇԱՎԱ
երթուղով, թռիչքը դեկտեմբերի 7-ին և 15-ին:
Նաև ուղիղ թռիչք
ԵՐԵՎԱՆ - ՎԱՐՇԱՎԱ - $230 (դրամով ըստ կուրսի)
Մանրամասն տեղեկություններ՝
«Էրեբունի-1» հյուրանոց, ս. 430, 457 և 460, հեռ. 560-494, 580-540
«Ակի» հյուրանոց, ս. 617 և 328, հեռ. 594-617, 594-328, 652-862

Arina

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Թերթերի և ամսագրերի էջադրման գաղտնիքներին տիրապետել ցանկացողներին

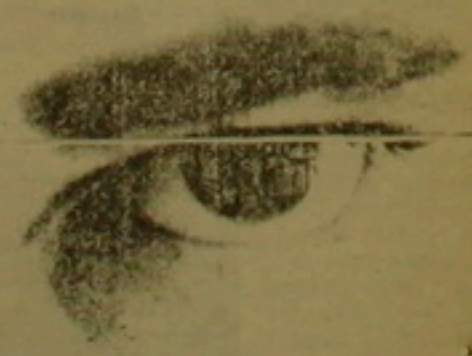

Գերմանիայի ժուռնալիստիկայի միջազգային ինստիտուտը և «Ազգ» օրաթերթը երևանում կազմակերպում են անվճար դասընթացներ թերթերի և ամսագրերի էջադրման (Lay-out), լուսանկարների տեղադրման և պոլիգրաֆիական հարակից տեխնիկաներին տիրապետել ցանկացողների համար:

☞ Դասընթացները՝ ամեն օր, առավոտյան ժամը 10-12-ը: Օրական երկժամյա դասությամբ դասընթացները կտևեն 2 շաբաթ, մինչև դեկտեմբերի 12-ը:

☞ Դասընթացները տեղի կունենան Հայաստանի ժուռնալիստի տան փոքր դահլիճում, Պուշկինի 3ա:

☞ Դասընթացները վարում է Բեռլին-Բրանդենբուրգի ժուռնալիստիկայի ինստիտուտի լավագույն մասնագետ ՊԻՏԵՐ ՄԱՅԸ:

☞ Ցուցահեռ հայերեն թարգմանություն ապահովված է:

☞ Հրավիրում ենք թերթերի և տպարանների համապատասխան բաժինների աշխատակիցներին և առհասարակ այդ ասպարեզում հետաքրքրություն ունեցողներին:

Հավելյալ տեղեկությունների համար կարելի է դիմել «Ազգ» թերթի տնօրենությունը, հեռ.՝ 56 28 63:

A STYLE

«ՀԱՄԱՍՏԵՂՈՒԹՅՈՒՆ»
կորպորացիան
իր պահեստներից
Առաջարկում է

- Հավ (ամերիկյան արտադրության)
- Միս (հնդկական արտադրության)
- Բժշկական ապիրս (իտալական արտադրության)
- Հնդկահավ (բրազիլական արտադրության)
- Հավի բուդ (ամերիկյան արտադրության)
- Կոկա Կոլա (թիթեղյա և ապակյա տարաներով)
- Հաբի փոշի (հոլանդական արտադրության)

Գները՝ էուկայականից ցածր:

Վճարումները կանխիկ և փոխանցումով:

Դիմել՝ Երևան, Վարդանանց 13 (Աբովյան տան հարևանությամբ) կամ զանգահարել 57-08-91 հեռախոսով:

«Գարերանք» հրատարակչության տպարան, Երևան 23 Կոմսոմոլաց 2 Գրանցման № 65. Գագիլ 69149. Պատվեր 1925 Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության 29.11.1994 Գինը՝ 25 դրամ

digitised by A.R.A.R.@